

Рейтинговий звіт KMNS 001-004 про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Кам'янське
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	10.12.2019 р.
Дата оновлення:	16.02.2021 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA-
Прогноз:	стабільний

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2020 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	10.12.2019	21.01.2020	28.09.2020	16.02.2021
Рівень рейтингу	uaA-	uaA-	uaA-	uaA-
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA-** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «-» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Кам'янського підтримується:

- високим рівнем бюджетної забезпеченості міста: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2020 році становило 92,4%;
- зростанням обсягу податкових надходжень до бюджету міста за результатами 2020 року;
- високим рівнем економічного розвитку міста – у розрахунку на 1 мешканця більшість показників, які характеризують стан міської економіки (обсяг реалізованої промислової продукції, роздрібного товарообороту, рівень зайнятості, а також середньомісячна заробітна плата), перевищують середні по країні, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста;
- низьким рівнем консолідованого боргового навантаження бюджету міста та помірним рівнем його запланованого зростання.

Рівень кредитного рейтингу м. Кам'янського обмежується:

- суттєвою чутливістю господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків унаслідок низького рівня диверсифікації промислового комплексу міста за видами економічної діяльності та суттєвої концентрації надходжень до міського бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів – у 2020 році надходження від одного з основних платників (ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат») становили 20,6% доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів;
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- погіршенням макроекономічної ситуації внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину для запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19 та впливом негативних чинників на фінансовий ринок, економіку країни в цілому та соціально-економічний розвиток окремих громад, стан державних та місцевих фінансів.

Зміст

РЕЗЮМЕ	5
1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА ПОТЕНЦІАЛ МІСТА	13
1.1. НАСЕЛЕННЯ ТА СТАН РИНКУ ПРАЦІ	14
1.2. ПРОМИСЛОВІСТЬ	18
1.3. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	22
2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	25
2.1. ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	25
2.2. КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ.....	26
3. БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	29
3.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ М. КАМ'ЯНСЬКЕ	29
3.2. ЛІКВІДНІСТЬ	33
3.3. ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ	34
3.4. ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ	38
3.5. БЮДЖЕТ ГРОМАДИ НА 2021 РІК	43
4. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ГРОМАДИ	46
4.1. БОРГОВА ІСТОРІЯ.....	46
4.2. КОНСОЛІДОВАНИЙ БОРГ.....	46
ВИСНОВОК	49
ДОДАТКИ	50
Додаток до Рейтингового звіту № 1	51
Додаток до Рейтингового звіту № 2	52
Додаток до Рейтингового звіту № 3	53
Додаток до Рейтингового звіту № 4	54

Резюме

Загальна інформація про місто

Кам'янське¹ – місто обласного значення Дніпропетровської області, розташоване на берегах Кам'янського водосховища, у середній течії Дніпра, нижче греблі Середньодніпровської ГЕС. Територія міста становить 13,8 тис. га, протяжність із сходу на захід складає 22 км, із півночі на південь – 18 км. Місто Кам'янське відноситься до переліку найбільших міст області та за чисельністю населення (237,5 тис. осіб станом на 01.10.2020 р.) займає 3-тє місце в регіоні після Дніпра та Кривого Рогу.

Адміністративно територія міста поділяється на 3 райони: Південний, Дніпровський та Заводський. До підпорядкування Кам'янської міської ради відносяться також смт Карнаухівка та селище Світле (входить до складу Південного району). Починаючи з жовтня 2015 року в Кам'янському районні у місті ради не створені². У жовтні 2019 року міською радою було ухвалено рішення про ліквідацію районних адміністрацій та реорганізацію виконавчих органів міської ради (рішення набуло чинності з 01.01.2020 р.). Також у жовтні 2019 року, враховуючи звернення мешканців смт Карнаухівка щодо приєднання селища до складу міста, міською радою було ухвалено рішення про надання згоди на добровільне приєднання Карнаухівської територіальної громади, як старостинського округу, до Кам'янської міської територіальної громади. У грудні 2019 року були ухвалені рішення міської ради «Про добровільне приєднання Карнаухівської територіальної громади (смт Карнаухівка) Дніпропетровської області до Кам'янської міської територіальної громади Дніпропетровської області» та «Про утворення старостинського округу». Кам'янська міська територіальна громада є самоврядною територіальною одиницею, в межах якої громада здійснює місцеве самоврядування, має свою комунальну власність, бюджет та органи місцевого самоврядування.

¹ до 2016 р. - Дніпродзержинськ

² рішення Дніпродзержинської міської ради від 28.11.2014 № 1154-57/6 «Про неутворення районних у м. Дніпродзержинську рад»

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Кам'янське

Назва показника	2016	2017	2018	2019	2020	Темп росту за ост. період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	244,2	242,0	240,3	238,8	237,5**	99,4
Середньооблікова чисельність штатних працівників*, тис. осіб	49,5	47,4	45,0	42,3	43,9**	103,7
Середньомісячна заробітна плата*, грн.	4 803,7	6 151,8	8 328,6	10 665,6	11 320,8**	106,1
Заборгованість із виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	5,1	3,1	3,0	14,6	7,6**	52,1
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	32 303,9	40 276,3	56 010,7	51 855,3	36 218,4**	84,4***
Доходи бюджету, млн. грн.	1 786,6	2 442,2	2 668,9	2 820,1	2 151,4	76,3
Видатки бюджету та кредитування, млн. грн.	1 818,8	2 443,1	2 654,9	2 836,2	2 345,5	82,7
Прямий борг (без урахування середньострокових позик з Єдиного казначейського рахунку), млн. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	178,5	-

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал, починаючи з 01.01.2017 р.

** дані за січень-вересень 2020 року

*** темп росту до відповідного періоду 2019 року

Соціальна сфера та економіка громади

За чисельністю населення м. Кам'янське відноситься до середніх міст України. Демографічна ситуація у місті протягом 9 місяців 2020 року характеризувалась скороченням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення. У 2018-2019 рр. та січні-вересні 2020 року сальдо механічного приросту в місті мало позитивне значення. Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також із виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування.

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств були складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення: середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому зберігала тенденцію до скорочення. З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що також суттєво впливало на показники ринку праці країни. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста. За розрахунками агентства, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом січня-вересня 2020 року в цілому зросла на 3,7% (до 43,9 тис. осіб), питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,5% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (17,6%).

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні, а починаючи з 2019 року рівень оплати праці в місті є вищим за

загальнодержавний показник. Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у січні-вересні 2020 року, за розрахунками рейтингового агентства, збільшився на 6,1% (на 6,7% в середньому по Україні) та становив 11 320,8 грн., що на 1,1% вище середнього значення по країні. Протягом січня-вересня 2020 року відбулось суттєве зменшення обсягу невиключеної заробітної плати працівникам (з 14,6 млн. грн. до 7,6 млн. грн.). Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці також зменшилось та станом на 01.10.2020 р. складало 1,5%, що відповідає помірному рівню заборгованості. Основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності, причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету.

Динаміка рівня оплати праці впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб, який формує понад 50% доходів загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2020 році зростали, хоча й нижчими темпами, ніж у 2019 році – у минулому році обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб збільшився на 7% до відповідного показника 2019 року, рівень виконання плану становив 96,6% планового річного показника на 2020 рік.

Економічний потенціал міста Кам'янське характеризується, передусім, потужним багатогалузевим промисловим комплексом. Місто має також розгалужену транспортну мережу, розвинену комунальну інфраструктуру, мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний. При цьому зберігається залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності провідних промислових підприємств та, відповідно, має місце суттєва чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс. Основними платниками обов'язкових платежів до бюджету міста є підприємства промисловості (металургійного комплексу, з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування). Рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету є високим, крім того зберігається суттєва залежність від одного із основних платників – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», платежі якого формували 20,6% доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів) у 2020 році.

Рівень економічного розвитку міста Кам'янське високий, порівняно з багатьма іншими містами України зі співставною структурою економіки та адміністративно-територіальним статусом: у розрахунку на 1 мешканця основні показники, які характеризують стан міської економіки (обсяг реалізованої промислової продукції, роздрібного товарообороту, а також середньомісячна заробітна плата та рівень зайнятості населення), перевищують середні по країні, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста. У 2020 році на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначалося також на динаміці доходної частини бюджету міста та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

Промисловий комплекс міста Кам'янське є базовим з точки зору формування економічного профілю міста та регіону. Виробничу діяльність у місті здійснюють

36 великих і середніх підприємств, серед яких є найбільші роботодавці міста та платники податків до місцевого бюджету. У січні-вересні 2020 року на промислові підприємства м. Кам'янського припадало 11,9% загального обсягу реалізації промислової продукції області та 2,1% відповідного загальноукраїнського показника. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста традиційно щорічно суттєво перевищує аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази). Промисловий комплекс міста концентрований за основними підприємствами та галузями. Провідними галузями промислового комплексу міста є металургія, хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика. При цьому металургійний комплекс забезпечує понад 50% загального обсягу реалізованої підприємствами міста продукції.

Вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу м. Кам'янського, як і в попередніх періодах, був значним. Обсяги реалізованої промислової продукції за більшістю основних галузей протягом 2016-2019 рр. не мали сталої динаміки – в окремі періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету міста податкових платежів. У 2020 році динаміка обсягів реалізації була слабкою, що зумовлено, у тому числі, негативним впливом пандемії COVID-19 на глобальну економіку. У січні-вересні минулого року було реалізовано промислової продукції на 36,2 млрд. грн., що на 15,6% менше аналогічного показника у січні-вересні 2019 року.

Зважаючи на те, що основним промисловим підприємствам міста (передусім металургійного комплексу, хімічної та коксохімічної промисловості) притаманна експортна орієнтованість, чутливість промислового комплексу м. Кам'янського до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є значною. Протягом 2019 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скоротився, передусім за рахунок суттєвого зменшення надходжень імпорту. За результатами 2019 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств міста склав 977,2 млн. доларів США, що на 23,3% менше відповідного обсягу попереднього року, але в розрахунку на 1 мешканця в 1,5 рази перевищувало середній показник по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення. За підсумками 2020 року у місті очікується незначне зменшення зовнішньоторговельного обороту (товарів та послуг) – скорочення експорту та імпорту за оцінками становить близько 2%.

Комунальна власність та комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству м. Кам'янського, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Проблемою галузі житлового господарства є також значна потреба в коштах на проведення капітального ремонту інженерних мереж. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-

комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері інвестиційних проектів спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку.

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом 2016-2020 рр. обсяги надходжень від приватизації комунального майна та продажу земельних ділянок не мали сталої динаміки, тоді як надходження від оренди землі та майна залишалися важливими постійними джерелами наповнення загального фонду місцевого бюджету. Протягом 2020 року Кам'янська міська рада здійснювала продаж земельних ділянок та майна, а також продовжила передачу в оренду об'єктів комунальної власності. Загалом, за результатами 2020 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 27,5% (29,2% у 2019 році).

Бюджет міста

До 2020 року зведений бюджет м. Кам'янського включав міський бюджет та селищний бюджет смт Карнаухівка. Наприкінці 2019 року було створено Кам'янську міську територіальну громаду, до складу якої увійшло м. Кам'янське та смт Карнаухівка. Кам'янська міська територіальна громада має власний єдиний бюджет, який ухвалюється Кам'янською міською радою. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Департамент фінансів міської ради забезпечує реалізацію державної бюджетної політики на території громади, загальну організацію бюджетного процесу в місті та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. В місті Кам'янське забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету міста Кам'янське формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Податкові надходження (найбільш прогнозовані та передбачувані джерела формування доходів) мають найбільшу питому вагу у структурі бюджету м. Кам'янського.

Динаміка доходної частини бюджету міста Кам'янське (без урахування трансфертів) протягом 2015-2019 рр. була позитивною. У 2020 році з огляду на вплив несприятливих макроекономічних умов унаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину динаміка доходів бюджету уповільнилась – обсяг доходів бюджету міста (без урахування трансфертів) скоротився на 0,5% до відповідного показника попереднього року. При цьому, зважаючи на те, що основні містоутворюючі

підприємства продовжували роботу в період карантину в повному обсязі, обсяг податкових надходжень, як і в попередніх періодах, зростає.

Рівень бюджетної забезпеченості у більшості бюджетних періодів (крім 2017 року) зберігався на високому рівні у порівнянні з іншими містами країни – співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2020 році становило 92,4% (96,2% у 2019 році та 92,6% у 2018 році), що перевищує показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Зважаючи на структуру господарського комплексу, для бюджету міста Кам'янське характерним є значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, крім того має місце суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств. Відповідно, чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є значною, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс. На сьогодні рівень самостійності бюджету високий, м. Кам'янське протягом усього аналізованого періоду базову дотацію не отримувало, а в окремих бюджетних періодах мало статус міста-донора.

Бюджет м. Кам'янського за результатами виконання в 2015-2020 роках мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. Бюджет міста за підсумками 2020 року виконано з дефіцитом обсягом 194,1 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 190,6 млн. грн., дефіцит спеціального фонду – 384,7 млн. грн. Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення до бюджету розвитку.

Ліквідність бюджету міста за результатами 2016-2020 рр. перебувала на невисокому рівні за загальним та спеціальним фондами. У 2020 році короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

Протягом 2020 року до доходної частини бюджету міста надійшло 2 151,4 млн. грн., або 93,9% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету зменшився на 23,7% до відповідного показника попереднього року, що було зумовлено переважно зменшенням обсягів надходжень трансфертів. Обсяги податкових надходжень та доходів від операцій з капіталом зростали. За результатами 2020 року динаміка надходжень до бюджету міста за окремими основними джерелами погіршилась, а рівень виконання плану був дещо нижчим за 100%. Уточнений річний план на 2020 рік за доходами в цілому було виконано на 93,9%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 93,92%, спеціального фонду – на 93,88%.

Обсяг видаткової частини бюджету міста Кам'янське за результатами 2020 року становив 2 345,5 млн. грн., що на 17,3% менше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2020 рік план за видатками бюджету було виконано на 93,8%. У 2020 році рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету був прийнятний, але за окремими

основними напрямками обсяг видатків суттєво скоротився. Зокрема це стосується соціального захисту і соціальної допомоги та охорони здоров'я: обсяги видатків за зазначеними галузями значною мірою залежать від надходжень трансфертів. Слід зазначити, що обсяг видатків за галузю «Будівництво» зростав високими темпами, що було зумовлено реалізацією владою міста інвестиційних проєктів, у тому числі за рахунок позикових коштів.

Основними напрямками видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю». Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету міста у 2020 році становила 18,4% й перебувала на вищому за середній рівні.

Протягом 2020 року з бюджету міста фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод, питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік було затверджено 18.12.2020 р. Доходну частину бюджету Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено у обсязі 2 289,9 млн. грн. (на 6,4% більше за обсяг доходів бюджету міста Кам'янське у 2020 році), видаткову – в обсязі 2 249,1 млн. грн. (на 4,1% менше).

Основними джерелами доходної частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади у 2021 році будуть податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження бюджету громади було затверджено в обсязі на 14,2% більше від фактичних показників бюджету м. Кам'янське у 2020 році. Приріст планується забезпечити передусім за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб, земельних платежів та єдиного податку. На рівень виконання плану як за доходами, так і видатками у поточному році значною мірою впливатимуть темпи відновлення економіки України та глобальної економіки після кризи, спричиненої пандемією COVID-19.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 202,5 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку). Спеціальний фонд бюджету громади затверджено з дефіцитом у сумі 161,6 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду (202,5 млн. грн.) та запозичення (1,18 млн. грн.). Також за рахунок спеціального фонду бюджету Кам'янської міської територіальної громади заплановано часткове (відповідно до графіку) погашення запозичень на загальну суму 42,05 млн. грн.

Боргові зобов'язання міста

Станом на 01.01.2021 р. обсяг прямого боргу міста Кам'янське (без урахування позик, залучених із єдиного казначейського рахунку) становив 178,5 млн. грн. (сукупний залишок боргу за внутрішнім запозиченням та кредитом від НЕФКО). Кам'янською міською радою місцеві гарантії не надавались. Пряме та консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету міста перебувало на низькому рівні. У поточному році очікується також надходження кредиту від вітчизняного банку обсягом 335 млн. грн. У разі залучення коштів внутрішнього запозичення у поточному році у повному обсязі, пряме боргове навантаження бюджету міста (співвідношення обсягу запозичень, залучених до бюджету розвитку з урахуванням погашення, до запланованого на 2021 рік обсягу доходів бюджету без урахування трансфертів) становитиме 25,3%, що відповідає помірному рівню.

1. Соціально-економічний розвиток та потенціал міста

Економічний потенціал міста Кам'янське характеризується, передусім, потужним багатогалузевим промисловим комплексом. Місто має також розгалужену транспортну мережу, розвинену комунальну інфраструктуру, мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності помірний. Протягом усього аналізованого періоду зберігається залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності провідних промислових підприємств та, відповідно, має місце суттєва чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс.

Основними платниками обов'язкових платежів до бюджету міста є підприємства промисловості (металургійного комплексу, з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування). Рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини бюджету є високим, крім того зберігається суттєва залежність від одного із основних платників – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», платежі якого формували 20,6% доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів) у 2020 році (26,2% у 2019 році).

Економічний розвиток України у 2020 році в цілому сповільнився. Мало місце зменшення ділової активності, внутрішнього споживання та зайнятості населення з огляду на запровадження з середини березня 2020 року карантину в Україні через поширення коронавірусного захворювання COVID-19. Найбільшого негативного впливу від пандемії COVID-19 економіка країни зазнала у першій половині 2020 року – у II кварталі року зменшення ВВП до відповідного показника у II кварталі 2019 року в порівняних цінах становило 11,4%. Після проходження жорсткої фази карантину падіння реального ВВП сповільнилося. За результатами III кварталу 2020 року зменшення ВВП до відповідного показника у III кварталі 2019 року у порівняних цінах становило 3,5%, а за підсумками 2020 року в цілому реальний ВВП, за оцінками Національного банку України, скоротився на 4,4%.

Негативний тиск на економічний розвиток країни чинило також зниження зовнішнього попиту на продукцію українського експорту через стрімке зниження економічної активності у світі внаслідок введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19. Крім того, посилення волатильності на світових фінансових ринках та негативні очікування інвесторів суттєво обмежили доступ України до ринку зовнішніх позик та інвестиційного капіталу. У 2020 році зберігалися негативні чинники, що впродовж попередніх років обмежували економічний розвиток та стан фінансового ринку країни, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів. Незважаючи на пом'якшення монетарної політики Національного банку України, активність на фінансовому ринку, зокрема, кредитна активність банків у 2020 році залишалася слабкою.

Актуальними для економічного розвитку країни залишаються ризики, пов'язані із загрозою ескалації бойових дій на сході та посиленням логістичних проблем (відсутність переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та

Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також можлива ескалація конфлікту з РФ в Азовському морі).

Рівень економічного розвитку міста Кам'янське високий, порівняно з багатьма іншими містами України зі співставною структурою економіки та адміністративно-територіальним статусом: у розрахунку на 1 мешканця основні показники, які характеризують стан міської економіки (обсяг реалізованої промислової продукції, роздрібного товарообороту, а також середньомісячна заробітна плата та рівень зайнятості населення), перевищують середні по країні, що забезпечується роботою підприємств потужного промислового комплексу міста. У 2020 році на соціальний та економічний розвиток міста значною мірою впливали несприятливі макроекономічні умови внаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину, що позначалося також на динаміці доходної частини бюджету міста та чинило тиск на видаткову частину внаслідок необхідності збільшення фінансування окремих галузей та антикризових заходів.

1.1. Населення та стан ринку праці

За чисельністю населення (237,5 тис. осіб станом на 01.10.2020 р.) Кам'янське належить до середніх міст України. Демографічна ситуація у місті протягом січня-вересня 2020 року характеризувалась подальшим зменшенням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Динаміка показників демографічних процесів у м. Кам'янське та в Україні, тис. осіб

Показник	2016	2017	2018	2019	9 міс. 2020
Місто					
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	244,2	242,0	240,3	238,8	237,5
Природний приріст населення, тис. осіб	-1,6	-1,7	-2,0	-2,1	-1,6
Механічний приріст населення, тис. осіб	-0,4	-0,5	0,3	0,6	0,3
Україна*					
Чисельність наявного населення станом на кінець періоду, тис. осіб	42 584,5	42 386,4	42 153,2	41 902,4	41 703,3
Природний приріст населення, тис. осіб	-186,6	-210,1	-251,8	-272,3	-206,0
Механічний приріст населення, тис. осіб	10,6	12,0	18,6	21,5	6,9

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

Протягом тривалого часу сальдо природного приросту в місті зберігає від'ємне значення. Наявність у місті потужного промислового комплексу призводить до значної кількості викидів у навколишнє середовище, що спричиняє забруднення повітряного та водного басейнів, шкідливо впливає на здоров'я населення та в цілому порушує екосистему регіону. Крім того, в окремі періоди мав місце також міграційний відтік, зумовлений тимчасовим погіршенням стану ринку праці внаслідок скорочення зайнятих на окремих провідних підприємствах. У 2018-2019 рр. та січні-вересні 2020 року сальдо механічного приросту в місті мало позитивне значення. Слід зазначити, що скорочення в подальшому чисельності мешканців міста, зокрема

населення працездатного віку, обмежуватиме доходну базу місцевого бюджету, значну частину якої формує податок на доходи фізичних осіб.

Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування. Основними роботодавцями є такі великі промислові підприємства, як: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» (20,3% штатних працівників міста), АТ «ДНПРОАЗОТ» (7,8%), ПрАТ «Дніпровагонмаш» (5%), ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» (2,7%), ПрАТ «Южжокс» (2,6%).

Суттєву роль у забезпеченні зайнятості мешканців міста має малий та середній бізнес. Загалом на малих та середніх підприємствах міста з початку 2020 року було зайнято 18,9 тис. осіб, або майже 8% наявного населення міста. Станом на 01.10.2020 р. кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців в місті склала 10 059 осіб (на 2,3% менше, ніж на початок року).

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств, зокрема металургійної галузі, машинобудування та хімічної промисловості, залишалися складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення. В певні періоди мало місце скорочення зайнятих на окремих провідних підприємствах, а також застосовувались вимушені адміністративні відпустки та скорочення робочого часу. Відповідно, середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому у цей період зберігала тенденцію до скорочення.

З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що мало наслідком обмеження на роботу підприємств торгівлі, транспорту та сектору послуг. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помірний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста у січні-вересні 2020 року. Містоутворюючі підприємства продовжували роботу у період жорсткого карантину в повному обсязі та забезпечували постійний попит на трудові ресурси та високий рівень офіційної зайнятості.

За розрахунками агентства³, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом січня-вересня 2020 року в цілому зросла на 3,7% (до 43,9 тис. осіб). За результатами січня-вересня 2020 року питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,5% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (Таблиця 1.2).

³ у зв'язку із запровадженням нової методології звітування територіальні підрозділи Державної служби статистики надають основні показники статистики праці (середньооблікова чисельність штатних працівників та середньомісячна заробітна плата штатних працівників) окремо за кожний квартал, а розрахунки наростаючим підсумком (за півріччя або рік) не здійснюють

Таблиця 1.2. Динаміка основних показників ринку праці (без урахування малого бізнесу) в місті Кам'янське та в Україні

Показник	2016	2017	2018	2019	9 міс. 2020
Місто					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	49,5	47,4*	45,0*	42,3*	43,9*
Темпи росту до попереднього періоду, %	96,3	95,7	95,0	93,9	103,7
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	20,3	19,6	18,7	17,7	18,5
Україна**					
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	7 868,1	7 679,0	7 661,0	7 443,0	7 360,2
Темпи росту до попереднього періоду, %	97,6	97,6	99,8	97,6	98,9
Питома вага середньооблікової кількості штатних працівників (без урахування малого бізнесу) у загальній чисельності наявного населення, %	18,5	18,1	18,2	17,8	17,6

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України, Головне управління статистики в Дніпропетровській області

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні, а починаючи з 2019 року рівень оплати праці і місті є вищим за загальнодержавний показник. У 2020 році середньомісячна заробітна плата працівників міста також зростала, але суттєво нижчими темпами (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3. Динаміка показників заробітної плати в місті Кам'янське та в Україні

Показники	2016	2017	2018	2019	9 міс. 2020
Місто					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	4 803,7	6 151,8*	8 328,6*	10 665,6*	11 320,8*
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати, %	112,7	128,1	135,4	128,1	106,1
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	5,1	3,1	3,0	14,6	7,6
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	237,8	291,4	375,0	451,0	496,6
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	2,1	1,1	0,8	3,2	1,5
Україна**					
Середньомісячна заробітна плата, грн.	5 183,0	7 104,0	8 865,0	10 496,8	11 199,5
Темпи зростання середньомісячної заробітної плати, %	123,6	137,1	124,8	118,4	106,7
Заборгованість за виплатою заробітної плати на кінець періоду, млн. грн.	1 791,0	2 368,4	1 455,7	3 034,4	3 560,9
Середньомісячний ФОП, млн. грн.	40 780,4	54 551,6	67 914,8	78 127,8	82 430,7
Співвідношення обсягу заборгованості за заробітною платою до середньомісячного фонду оплати праці, %	4,4	4,3	2,1	3,9	4,3

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Дніпропетровській області, що надаються окремо за кожний квартал

** дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України, Головне управління статистики в Дніпропетровській області

Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у січні-вересні 2020 року, за розрахунками рейтингового агентства, збільшився на 6,1% (на

6,7% в середньому по Україні) та становив 11 320,8 грн., що на 1,1% вище середнього значення по країні. При цьому за III квартал 2020 року середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника підприємств по місту становила 11 660 грн., що на 3,9% більше, ніж у III кварталі 2019 року (11 223 грн.).

Динаміка рівня оплати праці впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету міста). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у минулому році зростали, хоча й нижчими темпами, ніж у 2019 році. У 2019 році приріст до відповідного показника 2018 року становив 27,9%, тоді як у 2020 році – 7% до показника 2019 року. Рівень виконання плану (з урахуванням змін) також був невисоким – 96,6% планового річного показника на 2020 рік.

Протягом січня-вересня 2020 року відбулося суттєве зменшення обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам (з 14,6 млн. грн. до 7,6 млн. грн.). Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці також знизилось та станом на 01.10.2020 р. складало 1,5%, що відповідає помірному рівню заборгованості. Серед економічно активних підприємств основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності: ДП «Бар'єр», ДП «Смоли» та ДП «УкрДІАП». Причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету, втрата ринків збуту готової продукції та зменшення об'ємів виробництва.

За чисельністю населення м. Кам'янське відноситься до середніх міст України. Демографічна ситуація у місті протягом 9 місяців 2020 року характеризувалась скороченням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення. У 2018-2019 рр. та січні-вересні 2020 року сальдо механічного приросту в місті мало позитивне значення. Зважаючи на структуру економіки Кам'янського – одного з важливих промислових центрів України – для міста характерною є залежність динаміки розвитку ринку праці від ефективної діяльності містоутворюючих підприємств, передусім металургійного комплексу, а також з виробництва коксу, хімічної промисловості та машинобудування.

Протягом 2015-2019 рр. умови діяльності промислових підприємств були складними, що негативно впливало на показники зайнятості населення: середньооблікова чисельність штатних працівників по місту в цілому зберігала тенденцію до скорочення. З другої половини березня 2020 року в Україні було запроваджено карантин з метою запобігання поширенню коронавірусу, що також суттєво впливало на показники ринку праці країни. Зважаючи на структуру та особливості економіки Кам'янського (значна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), запровадження карантину мало помітний вплив на показники ринку робочої сили та доходів населення міста. За розрахунками агентства, середньооблікова чисельність штатних працівників у м. Кам'янському протягом січня-вересня 2020 року в цілому зросла на 3,7% (до 43,9 тис. осіб), питома вага зайнятих на підприємствах основного кола статистичної звітності у загальній чисельності наявного населення міста становила 18,5% та перевищила відповідний показник по Україні в цілому (17,6%).

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у 2018-2019 роках перевищували темпи зростання аналогічного показника по країні, а починаючи з 2019 року рівень оплати праці в місті є вищим за загальнодержавний показник. Розмір середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Кам'янського у січні-вересні 2020 року, за розрахунками рейтингового агентства, збільшився на 6,1% (на 6,7% в середньому по Україні) та становив 11 320,8 грн., що на 1,1% вище середнього значення по країні. Протягом січня-вересня 2020 року відбулось суттєве зменшення обсягу невиплаченої заробітної плати працівникам (з 14,6 млн. грн. до 7,6 млн. грн.). Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці також зменшилось та станом на 01.10.2020 р. складало 1,5%, що відповідає помірному рівню заборгованості. Основними боржниками були переважно підприємства державної форми власності, причини виникнення заборгованості – відсутність фінансування з державного бюджету.

Динаміка рівня оплати праці впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб, який формує понад 50% доходів загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб у 2020 році зростали, хоча й нижчими темпами, ніж у 2019 році – у минулому році обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб збільшився на 7% до відповідного показника 2019 року, рівень виконання плану становив 96,6% планового річного показника на 2020 рік.

1.2. Промисловість

Стратегічною галуззю економіки міста Кам'янське є промисловість. Місто Кам'янське є одним із великих промислових центрів країни, підприємства промислового комплексу визначають економічний профіль міста та є найбільшими роботодавцями та великими платниками податків до бюджетів усіх рівнів. Промисловий комплекс міста Кам'янське налічує 36 великих і середніх підприємств, на яких зайнято близько 9,2% населення міста та близько половини середньооблікової чисельності штатних працівників. Найбільшими промисловими підприємствами міста є: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНІПРОАЗОТ», ПрАТ «ЮЖКОКС» та ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ТОВ ПП «ЗІП», ПрАТ «Дніпровагонмаш», Кам'янський завод ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна», ДП «Смоли», ПрАТ «Дніпровський завод мінеральних добрив». Серед основних видів промислової продукції, що виробляється міськими підприємствами, є: чавун, сталь, прокат, кокс, цемент, мінеральні добрива, промислові та магістральні вагони. У січні-вересні 2020 року на промислові підприємства міста Кам'янське припадало 11,9% загального обсягу реалізації промислової продукції області та 2,1% відповідного загальноукраїнського показника. Промисловими підприємствами міста Кам'янське випускається 13% коксу, 5,3% цементу, 19,2% вантажних вагонів, 0,5% електроенергії. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста щорічно суттєво перевищує аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази).

Чутливість промислового комплексу міста Кам'янське до негативних загальнодержавних факторів є значною. Обсяги реалізованої промислової продукції за більшістю основних галузей протягом 2016-2019 рр. не мали сталої динаміки – в окремі

періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету міста податкових платежів. Протягом 2017-2018 рр. обсяги реалізованої підприємствами міста промислової продукції зростали. Темп зростання обсягів реалізованої підприємствами міста промислової продукції у 2019 році уповільнився – було реалізовано продукції на суму 51,9 млрд. грн., що на 7,4% менше за відповідний показник 2018 року в фактичних цінах. У 2020 році динаміка обсягів реалізації була слабкою, що зумовлено у тому числі негативним впливом пандемії COVID-19 на глобальну економіку. У січні-вересні минулого року було реалізовано промислової продукції на 36,2 млрд. грн., що на 15,6% менше за аналогічний показник у січні-вересні 2019 року. У розрахунку на одного мешканця обсяги реалізованої підприємствами м. Кам'янського промислової продукції традиційно перевищують аналогічні показники по країні в цілому – у 3,7 рази за результатами січня-вересня 2020 року.

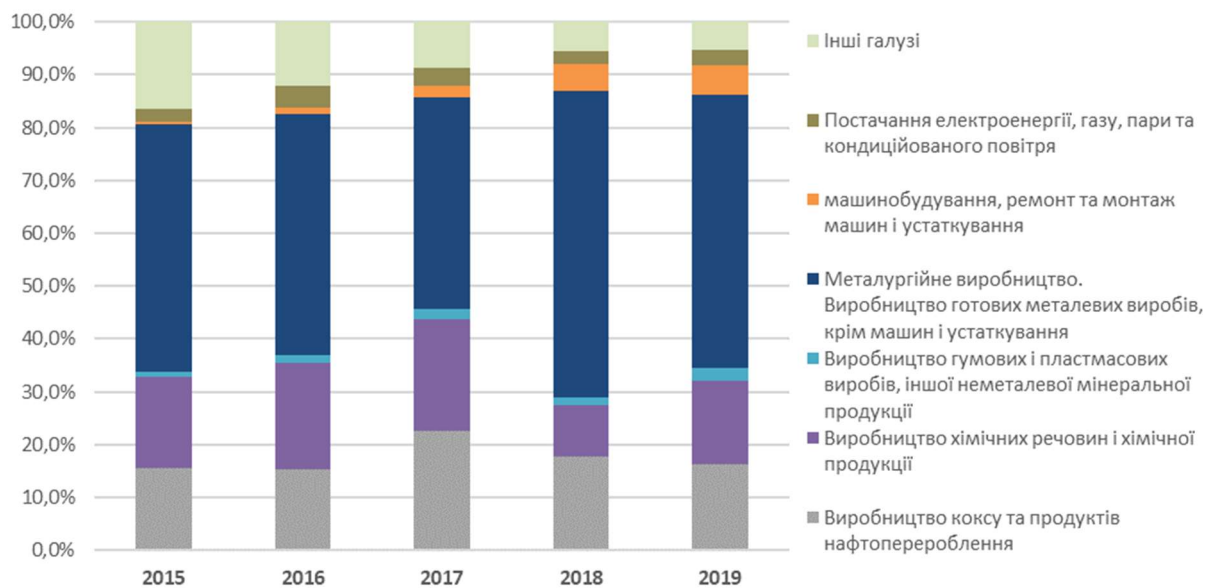
Таблиця 1.4. Динаміка основних показників промислового комплексу в місті Кам'янське та в Україні

Показник	2015	2016	2017	2018	2019	9 міс. 2020
Місто						
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн.грн.	36 789,2	32 303,9	40 276,3	56 010,7	51 855,3	36 218,4
Темп росту обсягів реалізації (місто), %	139,2	87,8	124,7	139,1	92,6	84,4
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн.	149 428,1	132 284,6	166 431,0	233 086,7	217 120,2	152 498,6
Україна*						
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн.грн.	1 496 013,0	1 767 093,3	2 153 031,3	2 508 579,5	2 480 804,2	1 742 456,7
Темп росту обсягів реалізації (країна), %	125,1	118,1	121,8	116,5	98,9	92,8
Середній обсяг реалізації промислової продукції по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн.	36 789,2	32 303,9	40 276,3	56 010,7	59 204,3	41 782,2

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

Промисловий комплекс міста суттєво концентрований за основними підприємствами та галузями. Понад 50% загального обсягу реалізованої продукції припадає на металургійний комплекс. Крім металургії, провідними галузями промислового комплексу міста є хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика.

Малюнок 1.1. Структура промисловості м. Кам'янське за обсягами реалізації промислової продукції у 2015-2019 рр.⁴, %

Джерело: Кам'янська міська рада

Серед галузей переробної промисловості найбільшу питому вагу в загальних обсягах реалізованої промислової продукції утримує металургія. Провідним підприємством металургійного комплексу міста є ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» – одне з найпотужніших металургійних підприємств України. Підприємство є найбільшим експортером міста – у 2020 році 80% відвантаженої продукції було спрямовано на зовнішні ринки.

Протягом попередніх років обсяги промислового виробництва та реалізації продукції підприємств галузі зазнавали суттєвих коливань. Зокрема, у II-III кварталах 2017 року внаслідок негативної цінової кон'юнктури на ринку металопродукції, зростання цін на використані енергоресурси, а також обмеження поставок коксу, вугілля та металобрухту призвели до різкого скорочення обсягів виробництва та тимчасового призупинення основного підприємства галузі (ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат»). З вересня 2017 року роботу підприємства було відновлено в повному обсязі, а за результатами 2018 року підприємствами металургійного комплексу було реалізовано продукції вдвічі більше за відповідний показник 2017 року. Погіршення ситуації на світовому ринку металопродукції та різке падіння цін на метал у II півріччі 2019 року призвели до браку обігових коштів на підприємстві, внаслідок чого за результатами 2019 року комбінат скоротив випуск товарної продукції на 14,8%. У 2020 році ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» відвантажив споживачам понад 2,6 млн. тонн товарної продукції проти 2,25 млн. тонн у 2019 році.

Другою за обсягами реалізації промислової продукції галуззю переробної промисловості міста є хімічна промисловість. Найбільше підприємство галузі – АТ «ДНПРОАЗОТ» – провідний постачальник мінеральних добрив, продуктів базової

⁴ починаючи з січня 2020 року показники обсягів реалізованої промислової продукції за видами діяльності в розрізі територій Головним управлінням статистики в Дніпропетровській області не обраховуються

хімії (їдкого натрію та синтетичної соляної кислоти), гіпохлориту натрію, товарів народного споживання та єдине підприємство в Україні по виробництву рідкого хлору, що застосовується для стерилізації питної води й очищення стічних вод. Підприємство є одним із найбільших експортерів міста, продукція експортується в країни Західної та Східної Європи, Південної Америки, Азійсько-Тихоокеанського регіону, країни СНД і Балтії. Слід зазначити, що суттєве зростання цін на енергоресурси, зокрема на газ, негативно впливає на результати діяльності підприємств хімічної галузі. У червні 2018 року з цієї причини АТ «ДНПРОАЗОТ» призупиняло виробництво. У липні 2018 року мало місце розконсервування лише хлорної групи цехів даного підприємства, тоді як інші цехи (з виробництва мінеральних добрив, аміаку та іншої продукції) до кінця 2018 року працювали на 10% від своєї потужності. Сукупні обсяги реалізації промислової продукції хімічної промисловості міста за результатами 2018 року скоротились на 36,8%. При цьому в 2019 році ситуація покращилась – АТ «ДНПРОАЗОТ» збільшив обсяги реалізації промислової продукції в 1,8 рази до показника 2018 року до майже 7 млрд грн. (13,5% загальноміського показника).

До коксохімічної галузі входять підприємства ПрАТ «ЮЖКОКС» та ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод» – виробники коксу високої якості. З побічних продуктів основного процесу на підприємствах здійснюється виробництво інших хімічних речовин. Продукція підприємств постачається до Туреччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Фінляндії та Росії. Протягом 10 місяців 2020 року підприємствами виготовлено 1 030,5 тис. тонн коксу – на 5,3% більше, ніж в аналогічному періоді попереднього року.

Однією з провідних галузей переробної промисловості міста залишається машинобудування, на яке припадає близько 5,5% обсягів реалізації продукції. До найбільших підприємств машинобудівної галузі міста належить ПрАТ «Дніпровагонмаш», яке спеціалізується на виготовленні вантажних вагонів для магістральних залізничних доріг і різних галузей промисловості, здійсненні капітального та деповського ремонту вантажних вагонів та виробництві альтернативних видів продукції (контейнерів, сільськогосподарської техніки). На сьогоднішнім основним ринком збуту підприємства є внутрішній ринок України. Протягом 2016-2019 рр. обсяги реалізації промислової продукції підприємствами машинобудування у м. Кам'янському, на відміну від загальнодержавних показників, зростали. За підсумками 2020 року за даними міської ради очікується скорочення обсягів виробництва вагонів вантажних магістральних на 64,9%.

Значну питому вагу в обсягах реалізації промислової продукції підприємств міста має енергетична галузь. На території міста здійснює діяльність Середньодніпровська ГЕС потужністю 352 тис. кВт, яка входить до складу ПрАТ «Укргідроенерго» та є одним із найпотужніших постачальників електричної енергії Дніпропетровської області та України. За підсумками 2020 року за даними міської ради очікується зменшення виробництва електроенергії на 4,6%.

Чутливість промислового комплексу міста Кам'янське до негативних загальнодержавних факторів залишається значною. Протягом 2015-2020 років вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Кам'янське був значним, на обсяги надходжень податків та зборів до міського бюджету – помірним. Динаміка доходної частини бюджету міста (передусім податкових надходжень) була позитивною, хоча в окремі періоди основні промислові

підприємства скорочували обсяги перерахування податків та зборів до місцевого бюджету.

Промисловий комплекс міста Кам'янське є базовим з точки зору формування економічного профілю міста та регіону. Виробничу діяльність у місті здійснюють 36 великих і середніх підприємств, серед яких є найбільші роботодавці міста та платники податків до місцевого бюджету. У січні-вересні 2020 року на промислові підприємства міста Кам'янське припадало 11,9% загального обсягу реалізації промислової продукції області та 2,1% відповідного загальноукраїнського показника. У розрахунку на 1 мешканця обсяг реалізованої продукції підприємствами міста традиційно щорічно суттєво перевищував аналогічний показник по країні (у 3,5 – 4 рази). Промисловий комплекс міста концентрований за основними підприємствами та галузями. Провідними галузями промислового комплексу міста є металургія, хімічна та коксохімічна галузь, машинобудування та електроенергетика. При цьому металургійний комплекс забезпечує понад 50% загального обсягу реалізованої підприємствами міста продукції.

Вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу м. Кам'янського, як і в попередніх періодах, був значним. Обсяги реалізованої промислової продукції за більшістю основних галузей протягом 2016-2019 рр. не мали сталої динаміки – в окремі періоди мало місце погіршення діяльності провідних підприємств металургійної галузі, хімічної та коксохімічної галузі, а також машинобудування, що у свою чергу впливало на динаміку надходжень до бюджету міста податкових платежів. У 2020 році динаміка обсягів реалізації була слабкою, що зумовлено, в тому числі, негативним впливом пандемії COVID-19 на глобальну економіку. У січні-вересні минулого року було реалізовано промислової продукції на 36,2 млрд. грн., що на 15,6% менше за аналогічний показник у січні-вересні 2019 року.

1.3. Зовнішньоекономічна діяльність

Промислові підприємства Кам'янського входять до переліку основних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Дніпропетровської області: за підсумками 2019 року питома вага підприємств міста в загальнообласному обсязі зовнішньоторговельного обороту становила 7,3%, в обсязі по Україні – близько 1%. Провідними підприємствами експортерами-імпортерами є: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «ЮЖКОКС», ТОВ ПП «ЗІП», ДП «Смоли». Зважаючи на те, що основним промисловим підприємствам міста притаманна експортна орієнтованість, чутливість промислового комплексу м. Кам'янського до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду є значною.

Протягом попередніх років на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств України впливало зниження зовнішнього попиту на продукцію внаслідок зміни кон'юнктури світового ринку, а також труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту, в тому числі внаслідок припинення співробітництва України з Російською Федерацією у воєнній сфері та введення обмежень з боку Російської Федерації на

поставки продукції українських підприємств. Крім того, на обсяги зовнішньої торгівлі (передусім експортних поставок) значною мірою також впливало сповільнення розвитку світової економіки на фоні посилення політики протекціонізму з боку США, а також загострення логістичних проблем (відсутність переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, обмеження на транзит українських товарів через територію Російської Федерації, а також загроза ескалації конфлікту з РФ в Азовському морі). У 2020 році введення карантинних обмежень у відповідь на поширення COVID-19 призвело до стрімкого зниження економічної активності у світі. У 2020 році через звуження зовнішнього попиту мало місце подальше падіння світових цін на товари, що переважають в українському експорті, що в свою чергу впливало на обсяги зовнішньої торгівлі вітчизняних підприємств. Очікується, що у поточному році завдяки пом'якшенню карантину та програмам стимулювання глобальна економіка відновлюватиметься, що у свою чергу позитивно впливатиме на діяльність вітчизняних підприємств-експортерів.

Протягом 2019 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скоротився, передусім за рахунок зменшення надходжень імпорту. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення.

Таблиця 1.5. Динаміка показників зовнішньої торгівлі у місті Кам'янське та в Україні

Показники	2015	2016	2017	2018	2019
Місто					
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	1 201,6	926,3	1 081,5	1 273,4	977,2
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	160,8	77,1	116,8	117,7	76,7
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	4 880,7	3 793,1	4 469,2	5 299,3	4 091,6
Україна*					
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	75 637,1	75 611,4	92 865,1	104 481,0	110 844,0
Темпи росту зовнішньоторговельного товарообороту, %	69,8	100,0	122,8	112,5	106,1
Зовнішньоторговельний товарооборот у розрахунку на 1 мешканця, доларів США	1 768,9	1 775,6	2 190,9	2 478,6	2 645,3

* дані наведено без урахування неконтрольованих територій

Джерело: Кам'янська міська рада, Державна служба статистики України

За підсумками 2020 року в місті очікується незначне зменшення зовнішньоторговельного обороту (товарів та послуг) – скорочення експорту та імпорту за оцінками фахівців становить близько 2%. При цьому коефіцієнт покриття експортом імпорту складатиме 4,6.

Основу товарної структури експорту підприємств міста складає продукція переробної промисловості – чавун, прокат, трубна заготовка, напівоброблені залізничні осі, арматура, катанка, карбамід, аміак, сировина коксохімічна, пек та смола кам'яновугільні, бензол, сульфат амонію, лакофарбова продукція.

Промислова спеціалізація міста Кам'янське визначається, насамперед, експортоорієнтованими металургійним комплексом та хімічною промисловістю, які є уразливими до змін зовнішньоекономічної кон'юнктури. Протягом 2019 року, на відміну від двох попередніх років, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Кам'янському скоротився, передусім за рахунок суттєвого зменшення надходжень імпорту. За результатами 2019 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств міста склав 977,2 млн. доларів США, що на 23,3% менше відповідного обсягу попереднього року, але в розрахунку на 1 мешканця в 1,5 рази перевищує середній показник по країні. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, як і в попередніх періодах, мало позитивне значення. За підсумками 2020 року в місті очікується незначне зменшення зовнішньоторговельного обороту (товарів та послуг) – скорочення експорту та імпорту за оцінками фахівців становить близько 2%.

2. Комунальна власність та комунальне господарство

2.1. Житлово-комунальне господарство

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Послуги з управління багатоквартирними будинками в м. Кам'янському надає КП КМР «Управляюча компанія по обслуговуванню житлового фонду», крім того, у місті функціонує 64 об'єднання співвласників багатоквартирних будинків. Основним підприємством, що здійснює виробництво, транспортування й постачання теплової енергії всім групам споживачів є КП КМР «Тепломережі». Послуги з водопостачання холодної води та водовідведення надає КВП КМР «Міськводоканал».

Для житлово-комунального господарства міста характерні проблеми, які в цілому є типовими для переважної більшості міст України, а саме: зношеність житлового фонду та будівель бюджетних установ і окремих об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури, високий рівень зносу комунальних мереж та обладнання, що у свою чергу призводить до суттєвих втрат енергоносіїв, невідповідність тарифів на житлово-комунальні послуги їх економічно обґрунтованому рівню через стрімке зростання цін на енергоресурси та матеріали, наявність заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги.

Міська влада проводить роботу в напрямку покращення стану житлово-комунального господарства міста, відновлення міської інфраструктури, поліпшення надання послуг та зменшення енергоспоживання в бюджетній сфері. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері інвестиційних проектів, спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку для будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери⁵.

Розгалужене житлово-комунальне господарство міста Кам'янське забезпечує надання комунальних послуг різним групам споживачів. Житлово-комунальному господарству м. Кам'янського, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Проблема галузі житлового господарства є також значна потреба в коштах на проведення капітального ремонту інженерних мереж. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства. Крім того, проводиться робота у напрямку реалізації у цій сфері інвестиційних проектів спільних з міжнародними фінансовими організаціями, а також залучаються позикові кошти до бюджету розвитку.

⁵ докладніше у розділі 4 цього звіту («Боргові зобов'язання громади»)

2.2. Комунальна власність

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. За рішенням ради виконуються усі майнові операції, в тому числі об'єкти права комунальної власності можуть передаватися у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, надаватися в оренду, продаватися та купуватися, використовуватись як застава. Міська рада вирішує також питання відчуження об'єктів права комунальної власності та визначає доцільність, порядок та умови відчуження. Доходи від відчуження об'єктів права комунальної власності зараховуються до місцевого бюджету та спрямовуються на фінансування заходів, передбачених бюджетом розвитку. Слід зауважити, що активний продаж об'єктів права комунальної власності може в подальшому суттєво обмежити як обсяги надходжень до бюджету розвитку (доходи від операцій з капіталом – вичерпний ресурс), так і доходів загального фонду від оренди землі та майна.

Земельні ресурси

Загальна площа земель в межах Кам'янської міської територіальної громади становить 13 779 га, в тому числі землі Південного району – 4 553 га, Дніпровського району – 3 178 га, Заводського району – 4 038 га, смт Карнаухівка – 2 010 га. Джерелами надходжень до бюджету міста є надходження від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення та надання земельних ділянок в оренду. Міська рада проводить обережну політику щодо продажу землі. У 2018 році продаж землі не здійснювався. Впродовж 2019 року було продано 5 земельних ділянок комунальної власності загальною площею 2,37 га, у 2020 році – 44 ділянки загальною площею 4,1 га (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Інформація щодо продажу та оренди земельних ділянок у місті Кам'янське

Показник	Од. виміру	2016	2017	2018	2019	2020
Продаж						
Кількість проданих земельних ділянок	шт.	4	1	-	5	44
в т. ч. через аукціони	шт.	3	-	-	-	-
Загальна площа земельних ділянок, які були продані	га	0,99	0,02	-	2,37	4,10
в т. ч. через аукціони	га	0,70	-	-	-	-
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	2 288,2	61,1	-	5 435,0	5 447,6
Оренда						
Кількість укладених договорів оренди на кінець року	шт.	2 182	2 077	2 100	2 152	1 894
Кількість укладених договорів оренди протягом року	шт.	399	270	263	351	325
Загальна площа земельних ділянок, що перебувають в оренді	га	2 059,2	2 054,9	2 056,5	2 080,7	2 093,5
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	312 543,5	431 876,9	405 733,5	435 385,7	435 670,9

Джерело: Кам'янська міська рада

Вагомим джерелом наповнення міського бюджету є кошти від оренди землі та сплати земельного податку з юридичних та фізичних осіб, які загалом формують близько 1/3 доходів загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів. За результатами 2020 року обсяг надходжень плати за землю становив 495,6 млн. грн. (у тому числі орендна плата – 435,7 млн. грн.) та зменшився порівняно з 2019 роком на 5,2%, у зв'язку з використанням землекористувачами та орендарями земельних ділянок права, наданого Законом України від 30.03.2020 р. №540-ІХ, щодо не нарахування платежів за березень 2020 року. Крім того, має місце несплата окремими платниками земельних платежів. Значне зменшення кількості чинних договорів оренди у минулому році пов'язано з припиненням дії договорів про встановлення земельних сервітутів на підставі рішення міської ради від 04.10.2019 р. №1551-36/VII.

Орендні ставки за користування земельними ділянками були встановлені Рішенням Кам'янської міської ради від 22.06.2018 р. №1105-25/VII «Про ставки земельного податку, розмір орендної плати за землю, пільги зі сплати земельного податку на території міста». Протягом 2019 року ставки земельного податку та розмір орендної плати за землю не змінювались. У 2020 році Кам'янською міською радою було прийнято рішення від 30.06.2020 р. №1963-43/VII «Про внесення змін до рішення міської ради від 22.06.2018 №1105-25/VII «Про ставки земельного податку, розмір орендної плати за землю, пільги зі сплати земельного податку на території міста», яким внесені зміни в частині сплати земельного податку за певною категорією земель транспорту. Зміни в частині орендної плати не приймалися.

Комунальне майно

У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом 2016–2018 рр. Кам'янська міська влада приватизацію об'єктів, які належать до комунальної власності територіальної громади, не здійснювала, але продовжила передачу в оренду вільних нежитлових приміщень. У 2019 році було продано шляхом викупу 2 об'єкти площею 0,4 тис. кв. м, у 2020 році – 8 об'єктів площею 11,2 тис. кв. м. (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2. Інформація щодо продажу та оренди об'єктів комунального майна в місті Кам'янське

Показник	Од. виміру	2016	2017	2018	2019	2020
Продаж						
Кількість реалізованих об'єктів комунальної власності	шт.	-	-	-	2	8
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що були приватизовані	тис. кв. м				0,4	11,2
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	-	-	-	951,5	11 826,6
Оренда						
Кількість укладених договорів оренди на кінець року	шт.	461	425	442	463	428
Кількість укладених договорів оренди протягом року	шт.	84	98	95	86	39
Загальна площа об'єктів комунальної власності, що перебувають в оренді	кв. м	52,5	44,7	44,3	62,7	50,1
Надійшло коштів до бюджету	тис. грн.	3 274,4	2 787,7	4 310,5	3 670,0	4 434,8

Джерело: Кам'янська міська рада

Загалом за результатами 2020 року до міського бюджету надійшло близько 4,4 млн. грн. плати за оренду майна, що на 14,2% більше обсягу надходжень попереднього року, рівень виконання плану становив 115,2% планового річного показника.

Ставки за оренду нерухомого майна комунальної власності (без проведення аукціону) встановлені рішенням Кам'янської міської ради від 31.08.2011 року №182-11/VI. У зв'язку із набранням чинності Закону України «Про оренду державного та комунального майна» №157-IX від 03.10.2019 р. у якості стартової вартості при проведенні аукціонів на оренду комунального майна застосовується єдина ставка 1% від вартості майна на місяць.

Кам'янська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом 2016-2020 рр. обсяги надходжень від приватизації комунального майна та продажу земельних ділянок не мали сталої динаміки, тоді як надходження від оренди землі та майна залишалися важливими постійними джерелами наповнення загального фонду місцевого бюджету. Протягом 2020 року Кам'янська міська рада здійснювала продаж земельних ділянок та майна, а також продовжила передачу в оренду об'єктів комунальної власності. Загалом, за результатами 2020 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 27,5% (29,2% у 2019 році).

3. Бюджет територіальної громади

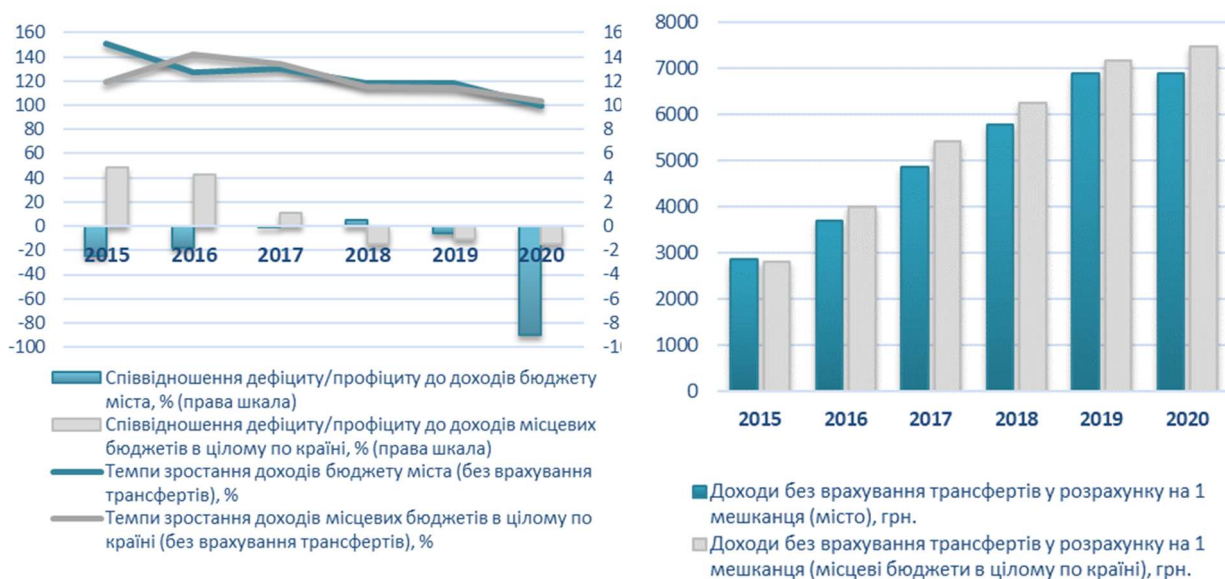
3.1. Загальна характеристика стану місцевих фінансів міста Кам'янське

До 2020 року зведений бюджет м. Кам'янського включав міський бюджет та селищний бюджет смт Карнаухівка. Наприкінці 2019 року було створено Кам'янську міську територіальну громаду, до складу якої увійшло м. Кам'янське та смт Карнаухівка. Кам'янська міська територіальна громада має власний єдиний бюджет, який ухвалюється Кам'янською міською радою.

Організація бюджетного процесу громади здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. Департамент фінансів міської ради забезпечує реалізацію державної бюджетної політики на території громади, загальну організацію бюджетного процесу в місті та координує діяльність його учасників, виконує функції складання та виконання місцевого бюджету, контролю за витрачанням коштів розпорядниками бюджетних коштів, а також інші функції, пов'язані з управлінням коштами місцевого бюджету. За доходами та видатками запроваджено казначейське обслуговування бюджету громади. Звіти про виконання бюджету складаються щомісячно. Річні та квартальні звіти про виконання міського бюджету затверджуються міською радою за поданням виконавчих органів ради. В місті Кам'янське забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Податкові надходження (найбільш прогнозовані та передбачувані джерела формування доходів) мають найбільшу питому вагу у структурі бюджету громади.

Динаміка доходної частини бюджету міста Кам'янське (без урахування трансфертів) протягом 2015-2019 рр. була позитивною. Враховуючи суттєвий рівень чутливості господарського комплексу м. Кам'янського, зокрема великих промислових підприємств, які відносяться до переліку основних платників податків, до негативних економічних факторів темпи зростання доходної частини бюджету (без урахування трансфертів) в окремі періоди (зокрема, у 2016 та 2017 роках) були нижчі за загальнодержавні середні показники. У 2020 році з огляду на вплив несприятливих макроекономічних умов унаслідок обмеження економічної діяльності через запровадження карантину динаміка доходів бюджету уповільнилась – обсяг доходів бюджету міста (без урахування трансфертів) скоротився на 0,5% до відповідного показника попереднього року. При цьому, зважаючи на те, що основні містоутворюючі підприємства продовжували роботу у період карантину в повному обсязі, обсяг податкових надходжень, як і в попередніх періодах, зростав.

Малюнок 3.1. Динаміка доходної частини міського бюджету (зліва) та бюджетної забезпеченості міста Кам'янське (справа) у порівнянні до середніх показників по країні

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, Державна служба статистики України, Міністерство фінансів України

Рівень бюджетної забезпеченості у більшості бюджетних періодів (крім 2017 року) зберігався на високому рівні у порівнянні з іншими містами країни – співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах у цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2020 році становило 92,4% (96,2% у 2019 році та 92,6% у 2018 році), що перевищує показники окремих міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та структурою економіки.

Основні показники, що характеризують стан місцевих фінансів міста Кам'янське, наведено нижче (Таблиця 3.1).

Таблиця 3.1. Динаміка окремих бюджетних показників міста Кам'янське

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Структура доходної та видаткової частин місцевого бюджету					
Співвідношення обсягу доходів бюджету міста (без урахування трансфертів) у розрахунку на одного мешканця до середнього показника по країні), %	92,1	89,7	92,6	96,2	92,4
Співвідношення базової дотації до доходної частини загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів, %	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня	дотація відсутня
Концентрація доходів загального фонду бюджету за основними платниками	висока	висока	висока	висока	висока
Концентрація доходів бюджету за основними платниками	висока	висока	висока	висока	висока
Питома вага доходів бюджету розвитку (без урахування трансфертів) в обсязі доходів спеціального фонду бюджету (без урахування трансфертів), %	9,1	2,1	8,9	7,5	27,8
Питома вага капітальних видатків у загальній сумі видатків, %	10,3	10,8	8,7	16,3	18,4
Виконання місцевого бюджету та фінансова гнучкість					
Виконання плану за доходами загального фонду (без урахування трансфертів), %	101,0	95,8	97,4	95,1	92,2
Виконання плану за доходами спеціального фонду (без урахування трансфертів), %	123,7	128,8	114,4	112,9	92,3
Виконання плану за видатками бюджету в цілому, %	99,2	97,2	97,3	95,8	93,8
Виконання плану за доходами бюджету в цілому, %	101,1	98,5	99,3	96,9	93,9
Темп росту обсягу доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів) до попереднього бюджетного періоду, %	127,2	130,4	118,3	118,4	99,5
Темп росту обсягу доходної частини бюджету міста до попереднього бюджетного періоду, %	123,4	136,7	109,3	105,7	76,3
Темп росту обсягу видаткової частини бюджету міста до попереднього бюджетного періоду, %	122,7	134,3	108,7	106,8	82,7
Співвідношення дефіциту/профіциту бюджету міста до доходної частини бюджету, %	-1,8	0,0	0,5	-0,6	-9,0
Співвідношення сальдо операційного балансу бюджету міста до операційних доходів відповідного бюджетного періоду, %	8,9	10,3	9,2	11,8	6,8
Рівень покриття фінансовими доходами видатків на обслуговування боргу, %	борг відсутній	борг відсутній	борг відсутній	борг відсутній	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Зважаючи на структуру господарського комплексу, для бюджету міста Кам'янське характерним є значний рівень галузевої концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду, крім того має місце суттєва залежність місцевих фінансів від результатів діяльності окремих підприємств. Відповідно, чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є значною, як і в більшості інших міст України, на території яких також сформований потужний промисловий комплекс. На сьогодні рівень самостійності бюджету високий. Місто Кам'янське протягом усього аналізованого періоду базову дотацію не отримувало, а в окремих бюджетних періодах мало статус міста-донора.

Бюджет м. Кам'янського у форматі бюджетного балансу із розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. Агрегований міський бюджет м. Кам'янського у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

Показник	2019			2020		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано
Податкові надходження	1 495 668,4	8 800,9	1 504 469,2	1 550 590,2	8 687,0	1 559 277,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	22 913,4	112 060,3	134 973,7	16 947,6	44 558,0	61 505,6
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	952 360,0	97 999,6	1 050 359,6	424 654,8	0,0	424 654,8
Операційні надходження всього	2 470 941,8	218 860,7	2 689 802,5	1 992 192,6	53 245,0	2 045 437,6
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 652 514,6	79 838,6	1 732 353,2	1 544 964,7	46 208,6	1 591 173,3
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	640 224,0	0,4	640 224,4	315 131,9	0,0	315 131,9
Операційні видатки всього	2 292 738,6	79 839,0	2 372 577,6	1 860 096,6	46 208,6	1 906 305,2
Операційний баланс	178 203,2	139 021,7	317 224,9	132 096,0	7 036,4	139 132,4
Фінансовий дохід	7,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	8 103,3	0,0	8 103,3
Фінансовий баланс	7,0	0,0	7,0	-8 103,3	0,0	-8 103,3
Поточний баланс	178 210,2	139 021,7	317 231,9	123 992,8	7 036,4	131 029,1
Капітальні надходження	11,9	6 386,5	6 398,4	6,5	16 576,1	16 582,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	123 897,0	0,0	123 897,0	66 597,1	22 802,2	89 399,3
Капітальні надходження всього	123 908,9	6 386,5	130 295,4	66 603,6	39 378,3	105 981,9
Придбання основного капіталу	0,0	283 743,7	283 743,7	0,0	259 916,5	259 916,5
Капітальні трансферти	100,0	179 787,8	179 887,8	0,0	171 189,2	171 189,2
Капітальні видатки всього	100,0	463 531,5	463 631,5	0,0	431 105,6	431 105,6
Капітальний баланс	123 808,9	-457 145,0	-333 336,1	66 603,6	-391 727,3	-325 123,8
Баланс після капітальних видатків	302 019,1	-318 123,3	-16 104,2	190 596,4	-384 691,0	-194 094,6
Кредитування (з врахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	302 019,1	-318 123,3	-16 104,2	190 596,4	-384 691,0	-194 094,6
Фінансування	-302 019,1	318 123,3	16 104,2	-190 596,4	384 691,0	194 094,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Бюджет м. Кам'янського за результатами виконання в 2015-2020 роках мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. Протягом 2018-2020 рр. міська рада активні операції з тимчасово-вільними бюджетними коштами не проводила. За результатами 2018-2019 рр. оскільки прямий борг міської ради, який потребував би видатків на його обслуговування, був відсутнім, то фінансовий баланс мав позитивне значення. У 2020 році Кам'янська міська рада здійснювала видатки на обслуговування боргу (за кредитом від НЕФКО та договором кредитної лінії з акціонерним товариством «Державний ощадний банк України»), відповідно фінансовий баланс набув негативного значення. Перевищення обсягів поточних надходжень над обсягами поточних видатків як за загальним, так і за спеціальним фондами, забезпечило позитивне сальдо поточного балансу, яке спрямовувалося на покриття дефіциту капітального балансу бюджету.

Бюджет міста за підсумками 2020 року виконано з дефіцитом обсягом 194,1 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 190,6 млн. грн., дефіцит спеціального

фонду – 384,7 млн. грн. Основні джерела фінансування бюджету м. Кам'янського з розбивкою на загальний та спеціальний фонди наведено нижче (Таблиця 3.3).

Таблиця 3.3. Основні джерела фінансування міського бюджету Кам'янського, тис. грн.

Показник	2019			2020		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Виконано
Профіцит/дефіцит	302 019,1	-318 123,3	-16 104,2	190 596,4	-384 691,0	-194 094,6
Фінансування	-302 019,1	318 123,3	16 104,2	-190 596,4	384 691,0	194 094,6
Зміни залишків	14 363,0	2 160,1	16 523,1	15 955,8	-368,0	15 587,8
залишок на початок року	41 261,9	8 665,2	49 927,1	26 898,8	6 505,1	33 403,9
залишок на кінець року	26 898,8	6 505,1	33 403,9	10 943,0	6 873,1	17 816,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	178 510,7	178 510,7
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	180 457,7	180 457,7
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 947,0	-1 947,0
Інші розрахунки	-420,2	1,2	-419,0	0,0	-3,9	-3,9
кошти, що передаються до бюджету розвитку	-315 962,0	315 962,0	0,0	-206 552,2	206 552,2	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку та запозичення до бюджету розвитку.

3.2. Ліквідність

Ліквідність бюджету міста за результатами 2016-2020 рр. перебувала на невисокому рівні за загальним та спеціальним фондами (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4. Динаміка показників ліквідності міського бюджету м. Кам'янського

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Співвідношення залишків на рахунках загального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків загального фонду за аналізований бюджетний період, %	2,1	1,5	1,8	1,2	0,6
Співвідношення залишків на рахунках спеціального фонду місцевого бюджету з урахуванням коштів на депозитах до видатків спеціального фонду за аналізований бюджетний період, %	2,6	2,0	2,5	1,2	1,4
Співвідношення обсягу кредиторської заборгованості загального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків загального фонду за цей період (без урахування коштів, що передаються до спеціального фонду), %	11,8	8,3	3,1	2,2	3,4
Співвідношення кредиторської заборгованості спеціального фонду станом на кінець поточного бюджетного року до видатків спеціального фонду за цей період, %	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Співвідношення обсягу залучених позичок з єдиного казначейського рахунку до доходів загального фонду бюджету, %	0,0	11,7	1,4	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Протягом 2020 року суттєвих затримок з боку Державної казначейської служби щодо виконання платіжних доручень головних розпорядників бюджетних коштів не спостерігалось. Станом на 01.01.2021 р. кредиторська заборгованість бюджетних установ за спеціальним фондом була відсутня, співвідношення обсягу кредиторської заборгованості бюджету за загальним фондом до відповідних видатків за 2020 рік перебувало на помірному рівні.

Зважаючи на низькі показники ліквідності до бюджету міста протягом 2017 та 2018 років залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів (в межах бюджетного періоду) за загальним фондом. Залежність від залучення позичок у 2017 році була помірною, у 2018 році – низькою. У 2019 та 2020 роках короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів не залучалися.

3.3. Виконання доходної частини бюджету

Протягом 2020 року до доходної частини бюджету міста надійшло 2 151,4 млн. грн., або 93,9% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету зменшився на 23,7% до відповідного показника попереднього року, що було зумовлено переважно зменшенням обсягів надходжень трансфертів. При цьому обсяг власних доходів бюджету міста (без урахування міжбюджетних трансфертів) зменшився на 0,5% до показника 2019 року (Таблиця 4.5).

Таблиця 3.5. Виконання доходної частини бюджету м. Кам'янського, тис. грн.

Показники	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (план)	2020 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	1 099 003,8	1 231 514,3	1 504 469,2	1 693 395,4	1 559 277,2	92,1	103,6
<i>питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	45,0	46,1	53,3	73,9	72,5	98,0	135,9
Податок на доходи фізичних осіб	471 443,9	606 999,7	776 156,1	860 000,0	830 464,6	96,6	107,0
Податок на прибуток підприємств	3 158,3	252,3	466,8	128,0	128,2	100,2	27,5
Рентна плата	168,3	297,1	0,1	1,2	2,1	179,9	1 931,0
Податки на власність	-80,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Акцизний податок	59 125,9	64 612,5	68 909,8	79 217,9	80 178,0	101,2	116,4
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю з юридичних та фізичних осіб)	7 903,6	12 879,1	17 433,7	19 165,0	19 517,7	101,8	112,0
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	478 960,3	445 372,6	522 714,6	597 112,0	495 631,1	83,0	94,8
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	522,3	594,0	860,6	375,0	397,7	106,1	46,2
Єдиний податок	69 936,3	90 436,3	108 966,5	128 150,0	124 160,9	96,9	113,9
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	30,7	41,3	160,1	96,4	109,9	114,0	68,6
Інші податки та збори	7 834,5	10 029,4	8 800,9	9 150,0	8 687,0	94,9	98,7
Неподаткові надходження	76 079,7	98 595,2	94 980,7	67 032,2	61 505,6	91,8	64,8
<i>питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	3,1	3,7	3,4	2,9	2,9	97,7	84,9
Власні надходження бюджетних установ та організацій	59 826,8	67 795,9	68 809,2	48 040,4	41 633,0	86,7	60,5
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	2 787,7	4 310,5	3 881,8	3 850,0	4 434,8	115,2	114,2
Державне мито	547,8	784,7	1 419,2	1 171,8	1 194,5	101,9	84,2
Плата за надання адміністративних послуг	6 637,8	7 971,3	7 742,7	5 838,1	5 961,8	102,1	77,0
Інші неподаткові надходження	6 279,7	17 732,8	13 127,7	8 131,9	8 281,5	101,8	63,1
Доходи від операцій з капіталом	130,5	55,0	6 398,4	15 577,3	16 582,5	106,5	259,2
<i>питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %</i>	0,01	0,00	0,23	0,68	0,77	113,4	339,7
Кошти від продажу основного капіталу	19,5	22,8	963,4	9 861,9	9 862,5	100,0	1 023,7
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	111,1	32,1	5 435,0	5 715,3	6 720,1	117,6	123,6
Цільові фонди	0,0	60 000,0	40 000,0	0,0	0,0	-	0,0
Разом доходів	1 175 214,1	1 390 164,4	1 645 848,3	1 776 004,8	1 637 365,3	92,2	99,5
Трансферти з державного бюджету	1 257 211,2	488 790,2	537 698,9	423 498,7	423 300,9	100,0	78,7
Трансферти з місцевих бюджетів	9 791,3	789 963,5	636 557,6	91 291,4	90 753,2	99,4	14,3
Усього	2 442 216,6	2 668 918,2	2 820 104,9	2 290 795,0	2 151 419,5	93,9	76,3

Джерело: Кам'янська міська рада, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основними джерелами формування доходної бази бюджету міста Кам'янське у 2020 році, як і в попередніх періодах, залишалися податкові надходження та трансферти (з державного та місцевого бюджетів). Протягом 2020 року обсяг податкових надходжень зростає, що було забезпечено, передусім, збільшенням надходжень податку на доходи фізичних осіб, податку на нерухоме майно (відмінне від земельної ділянки),

акцизного та єдиного податків. Динаміка надходжень інших податкових платежів у минулому році уповільнилась.

Суттєве зменшення обсягу надходжень трансфертів до бюджету міста в 2020 році було зумовлено змінами до Бюджетного кодексу України у частині управління бюджетними видатками соціального спрямування, які раніше здійснювались з місцевих бюджетів за рахунок відповідних субвенцій. Починаючи з 2020 року, до бюджету міста не надходять субвенції на надання субсидій населенню на оплату комунальних послуг, енергоносіїв і придбання побутового палива та скрапленого газу, а також субвенції на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та іншим пільговим категоріям населення. Загалом, структура міжбюджетних трансфертів бюджету міста Кам'янське, що склалася протягом усього аналізованого періоду свідчить про збереження достатнього рівня самостійності місцевого бюджету, залежність бюджету від надходжень базової дотації відсутня.

Обсяги неподаткових надходжень у 2020 році скоротились на 35,2% до показника у 2019 році внаслідок суттєвого зменшення обсягів власних надходжень бюджетних установ та організацій, а також плати за надання адміністративних послуг, державного мита та коштів пайової участі забудовників у розвитку інфраструктури населеного пункту. При цьому динаміка надходжень плати за оренду комунального майна покращилась. Порівняно з 2019 роком надходження орендної плати збільшились на 14,2%, передусім за рахунок погашення середньострокової заборгованості. У 2018-2020 рр. міська рада кошти на депозит в установах банків не розміщувала та відсоткові платежі за користування тимчасово вільними бюджетними коштами до бюджету міста не надходили.

Сукупна питома вага доходів від продажу землі та майна за результатами 2020 року зросла, але залишалась низькою – зазначені надходження формували менше 1% загального обсягу доходної частини бюджету міста. За результатами 2020 року обсяги надходжень від продажу земельних ділянок становили близько 6,7 млн. грн., від приватизації майна – 9,9 млн. грн. При цьому у попередніх періодах приватизація майна не здійснювалась.

За результатами 2020 року динаміка надходжень до бюджету міста за окремими основними джерелами погіршилась, а рівень виконання плану був дещо нижчим за 100%. Уточнений річний план на 2020 рік за доходами в цілому було виконано на 93,9%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 93,92%, спеціального фонду – на 93,88%. (Додатки до рейтингового звіту №№3-4).

Основними джерелами загального фонду бюджету міста у 2020 році залишалися податок та збір на доходи фізичних осіб, плата за землю (орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб у складі податку на майно), єдиний податок, а також акцизний податок.

Податок на доходи фізичних осіб, як і раніше, мав найбільшу питому вагу в структурі доходів загального фонду бюджету м. Кам'янське без урахування трансфертів (53%). За результатами 2020 року обсяги надходжень за цим джерелом зросли на 7% до показника 2019 року, рівень виконання річного плану на 2020 рік був помірним – 96,6%. Зростання обсягу надходжень податку було забезпечено, в першу чергу, стабільною роботою містоутворюючих підприємств в умовах карантинних заходів та зростанням фонду

оплати праці штатних працівників. В аналізованому періоді в місті зберігалась висока галузева концентрація надходжень до бюджету міста податку на доходи фізичних осіб, а також концентрація надходжень цього податку за окремими основними платниками, в тому числі: ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровагонмаш», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «Южжокс» та Регіональна філія «Придніпровська залізниця» ПАТ «Українська залізниця».

Близько 31,6% доходів загального фонду бюджету міста Кам'янське (без урахування трансфертів) у аналізованому періоді формували надходження плати за землю в складі податку на нерухомість (разом земельний податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб), 87,9% надходжень яких становила орендна плата. За результатами 2020 року рівень виконання річного плану за надходженнями земельних платежів був низький – 83%, обсяг надходжень скоротився до відповідного показника 2019 року на 5,2%. Мало місце зменшення надходжень земельного податку з юридичних осіб, тоді як обсяги надходжень орендної плати перевищували показник аналогічного періоду попереднього року. Найбільшими платниками земельних платежів до бюджету міста були великі промислові підприємства міста – ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», АТ «ДНПРОАЗОТ», ПрАТ «Дніпровагонмаш» та дочірнє підприємство ДП «Сталеливарний завод», ПрАТ «Дніпровський коксохімічний завод», ПрАТ «Южжокс», а також Регіональна філія «Придніпровська залізниця» ПАТ «Українська залізниця».

Упродовж 2020 року до загального фонду бюджету міста Кам'янське надійшло 124,2 млн. грн. єдиного податку – на 13,9% більше показника 2019 року. Зростання обсягу надходжень єдиного податку було забезпечено за рахунок зростання мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму (у відсотках до яких встановлюються ставки єдиного податку 1 та 2-ї групи), а також збільшення бази оподаткування (оподатковуваного доходу платників єдиного податку) через поступове підвищення загального рівня цін на товари і послуги.

З 1 січня 2015 року вагому частину надходжень загального фонду бюджету міста формували акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів. Упродовж 2020 року до загального фонду бюджету міста Кам'янське загалом надійшло 80,2 млн. грн. акцизного податку (акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів та акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів), що становило 101,2% планового річного показника та на 16,4% перевищило відповідний показник 2019 року. Найбільшим платником акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів є ТОВ «АТБ-Маркет».

Основними джерелами наповнення спеціального фонду бюджету міста залишаються доходи бюджету розвитку, власні надходження бюджетних установ, екологічний податок та, в окремі періоди, трансферти з державного та обласного бюджетів. Загалом, протягом 2020 року до спеціального фонду бюджету надійшло 92,6 млн. грн., що становило лише 41,1% показника 2019 року. Зменшення обсягів надходжень було зумовлено зменшенням надходжень трансфертів, коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, екологічного податку та власних надходжень

бюджетних установ. При цьому надходження від операцій з капіталом (кошти від приватизації комунального майна та продажу землі) зростали.

Питома вага доходів бюджету розвитку у доходах спеціального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів) зростає до 27,8% (7,5% у 2019 році). Суттєвим джерелом наповнення бюджету розвитку, крім його доходів, є кошти, що передаються із загального фонду до спеціального. На покриття дефіциту бюджету розвитку в 2020 році було спрямовано 206,6 млн. грн. коштів, що передаються із загального фонду до спеціального. При цьому необхідно відзначити, що станом на 01.01.2021 р. прямиий борг Кам'янської міської ради, який мав би погашатися за рахунок бюджету розвитку, становив 178,5 млн. грн.

Протягом 2020 року до доходної частини бюджету міста надійшло 2 151,45 млн. грн., або 93,9% планових річних призначень. Обсяг доходної частини бюджету зменшився на 23,7% до відповідного показника попереднього року, що було зумовлено переважно зменшенням обсягів надходжень трансфертів. Обсяги податкових надходжень та доходів від операцій з капіталом зростали. За результатами 2020 року динаміка надходжень до бюджету міста за окремими основними джерелами погіршилась, а рівень виконання плану був дещо нижчим за 100%. Уточнений річний план на 2020 рік за доходами в цілому було виконано на 93,9%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду виконані на 93,92%, спеціального фонду – на 93,88%.

3.4. Виконання видаткової частини бюджету

Обсяг видаткової частини бюджету міста Кам'янське за результатами 2020 року становив 2 345,5 млн. грн., що на 17,3% менше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2020 рік план за видатками бюджету було виконано на 93,8%. (Таблиця 3.6).

Таблиця 3.6 Основні показники виконання видаткової частини бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

Показник	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (план)	2020 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	97 558,8	132 314,0	174 236,1	197 131,9	188 712,1	95,7	108,3
Освіта	628 530,4	738 983,1	869 804,8	995 887,1	948 493,8	95,2	109,0
Охорона здоров'я	382 101,0	406 544,1	376 624,8	239 734,4	213 028,6	88,9	56,6
Соціальний захист і соціальна допомога	770 228,4	766 105,8	461 553,7	81 954,6	73 868,2	90,1	16,0
Культура і мистецтво	58 471,5	42 327,2	51 326,9	47 650,3	48 189,4	101,1	93,9
Фізична культура і спорт	26 946,0	31 835,4	103 370,1	85 485,0	81 268,8	95,1	78,6
Житлово-комунальне господарство	184 296,6	253 637,8	405 675,6	345 125,6	308 020,6	89,2	75,9
Економічна діяльність, у т. ч.	X	265 884,0	363 831,7	473 692,0	456 757,3	96,4	125,5
Землеустрій	0,0	0,0	48,0	4 396,5	3 896,5	88,6	8 117,7
Будівництво та регіональний розвиток	29 571,8	44 978,4	36 015,0	231 413,7	223 057,7	96,4	619,3
Транспорт	98 144,2	79 810,5	151 972,8	122 322,6	116 562,2	95,3	76,7
Зв'язок, телекомунікації та інформатика	0,0	4 294,0	6 446,6	7 186,7	6 817,5	94,9	105,8
Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	109 306,8	136 801,1	169 349,3	108 372,5	106 423,4	98,2	62,8
Цільові фонди	7 296,4	X	X	X	X	-	-
Інша діяльність, у т. ч.	X	12 443,3	17 165,4	29 571,1	24 490,4	82,8	142,7
Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру	200,0	124,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Громадський порядок та безпека		916,6	916,5	385,0	384,8	100,0	42,0
Охорона навколишнього природного середовища	2 231,1	8 104,9	10 174,5	11 322,2	10 102,3	89,2	99,3
Засоби масової інформація	1 287,1	3 297,8	6 074,4	5 946,6	5 900,1	99,2	97,1
Обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	11 917,4	8 103,3	68,0	-
Видатки, не віднесені до основних груп, та інші видатки	4 967,0	X	X	X	X	-	-
Разом видатків	2 401 137,1	2 650 074,7	2 823 589,1	2 496 232,0	2 342 829,3	93,9	83,0
Трансферти іншим бюджетам	41 944,3	4 847,7	12 620,0	3 268,5	2 684,7	82,1	21,3
Усього видатків	2 443 081,3	2 654 922,4	2 836 209,1	2 499 500,5	2 345 514,1	93,8	82,7

Джерело: Кам'янська міська рада

Основним напрямом видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Суттєві обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю», за яким обраховуються в тому числі внески органів місцевого самоврядування у статутні капітали комунальних підприємств міста.

Рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету, був прийнятний, але за окремими основними напрямками обсяг видатків суттєво скоротився. Зокрема це стосується соціального захисту і соціальної допомоги та охорони здоров'я. Слід зазначити, що обсяги видатків за зазначеними галузями значною мірою залежать від обсягів надходжень трансфертів. У минулому

році внаслідок реалізації заходів з медичної реформи було зменшено обсяги надходжень медичної субвенції. Крім того, починаючи з 2020 року до бюджету міста не надходять субвенції для здійснення видатків на надання субсидій населенню на оплату комунальних послуг, енергоносіїв і придбання побутового палива та скрапленого газу, а також виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям та іншим пільговим категоріям населення. Слід зазначити, що обсяг видатків за галуззю «Будівництво» зростає високими темпами, що було зумовлено реалізацією владою міста інвестиційних проєктів, у тому числі за рахунок позикових коштів.

Структуру видаткової частини міського бюджету за економічною класифікацією наведено нижче (Таблиця 3.7).

Таблиця 3.7. Основні показники виконання видаткової частини бюджету міста Кам'янське за економічною класифікацією видатків, тис. грн.

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Поточні видатки	1 620 929,7	2 178 900,3	2 424 347,4	2 372 577,6	1 914 408,5
<i>питома вага поточних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	<i>89,1</i>	<i>89,2</i>	<i>91,3</i>	<i>83,7</i>	<i>81,6</i>
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	624 915,4	595 490,1	694 129,6	823 917,8	943 396,2
Оплата праці	511 962,5	487 184,5	567 966,0	674 631,6	772 324,0
Нарахування на оплату праці	112 953,0	108 305,6	126 163,6	149 286,2	171 072,2
Використання товарів і послуг	434 281,8	722 217,2	853 227,8	906 815,2	646 699,0
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	34 188,8	23 077,6	36 002,5	32 672,8	50 916,5
Медикаменти та перев'язувальні матеріали	29 298,0	209,7	169,5	243,2	947,2
Продукти харчування	72 259,3	66 695,2	78 659,9	73 518,9	57 892,6
Оплата послуг (крім комунальних)	159 088,1	173 314,0	283 619,4	398 143,6	363 157,5
Видатки на відрядження	704,4	579,8	612,4	673,1	604,4
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	131 863,4	76 293,7	84 432,7	116 696,7	124 580,2
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	6 879,8	382 047,3	369 731,3	284 867,0	48 600,6
Обслуговування боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0	0,0	8 103,3
Обслуговування внутрішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0	0,0	7 995,7
Обслуговування зовнішніх боргових зобов'язань	0,0	0,0	0,0	0,0	107,6
Поточні трансферти	69 508,1	116 105,7	142 207,8	226 611,9	287 642,6
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	64 382,7	114 478,0	138 472,0	214 787,5	285 925,6
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	5 125,4	1 627,7	3 735,8	11 824,4	1 717,1
Соціальне забезпечення	490 451,5	743 381,4	733 791,6	413 612,5	27 489,3
Виплата пенсій і допомоги	2 023,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Стипендії	9 497,4	0,0	0,0	0,0	0,0
інші виплати населенню	478 930,9	743 381,4	733 791,6	413 612,5	27 489,3
інші поточні видатки	1 772,8	1 705,8	990,8	1 620,1	1 078,0
Капітальні видатки	187 954,5	264 181,1	230 378,9	463 531,5	431 105,6
<i>питома вага капітальних видатків в загальній сумі видатків, %</i>	<i>10,3</i>	<i>10,8</i>	<i>8,7</i>	<i>16,3</i>	<i>18,4</i>
Придбання основного капіталу	94 048,4	98 827,9	146 079,6	283 743,7	259 916,5
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	40 706,1	19 816,1	36 202,4	33 305,3	21 341,7
Капітальне будівництво (придбання)	7 346,8	7 124,4	3 280,7	82 384,8	57 700,1
Капітальний ремонт	31 553,9	51 073,6	76 889,3	150 006,0	97 085,0
Реконструкція та реставрація	14 441,5	20 813,9	29 707,2	18 047,6	83 789,6
Придбання землі та нематеріальних активів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Капітальні трансферти	93 906,2	165 353,1	84 299,3	179 787,8	171 189,2
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	89 066,8	123 220,8	81 726,0	176 821,7	169 711,8
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	4 760,9	40 316,6	915,9	695,5	967,7
Капітальні трансферти населенню	78,4	1 815,7	1 657,4	2 270,6	509,7
Усього	1 818 784,3	2 443 081,3	2 654 922,4	2 836 209,1	2 345 514,1

Джерело: Кам'янська міська рада

Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету міста становила 18,4% й перебувала на вищому за середній рівні. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді залишалася високою. Ці

статті витрат підлягають фінансуванню в першу чергу (що гарантує виконання міською владою зобов'язань перед бюджетними та іншими установами за соціально-спрямованими видатками) та не можуть змінюватися при здійсненні скорочення затверджених бюджетних призначень. Таким чином, у разі тимчасової обмеженості джерел фінансування ці видатки не підлягають перерозподілу на інші напрями, в тому числі платежі по боргу, що звужує можливості оперативного розпорядження бюджетними коштами.

Протягом 2020 року з бюджету міста фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод. Кам'янська міська рада дотримується обмежень чинного законодавства стосовно обсягу видатків на обслуговування місцевого боргу. Відповідно до ст.74 Бюджетного кодексу України та Постанови Кабінету міністрів України від 16.02.2011 р. №110, питома вага видатків на обслуговування боргу у видатках загального фонду бюджету (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій крім освітньої та медичної) не повинна перевищувати 10%. Питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою та за результатами виконання бюджету у 2020 році становила 0,46% видатків загального фонду бюджету міста (без урахування реверсної дотації та надходжень всіх субвенцій крім освітньої та медичної).

Обсяг видаткової частини бюджету міста Кам'янське за результатами 2020 року становив 2 345,5 млн. грн., що на 17,3% менше показника відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2020 рік план за видатками бюджету було виконано на 93,8%. У 2020 році рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувались з місцевого бюджету прийнятний, але за окремими основними напрямками обсяг видатків суттєво скоротився. Зокрема це стосується соціального захисту і соціальної допомоги та охорони здоров'я: обсяги видатків за зазначеними галузями значною мірою залежать від надходжень трансфертів. Слід зазначити, що обсяг видатків за галуззю «Будівництво» зростав високими темпами, що було зумовлено реалізацією владою міста інвестиційних проєктів, у тому числі за рахунок позикових коштів.

Основними напрямками видатків бюджету було фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), органів місцевого самоврядування, а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Значні обсяги видатків здійснюються також за напрямом «Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю. Питома вага капітальних видатків у видатковій частині бюджету міста у 2020 році становила 18,4% й перебувала на вищому за середній рівні.

Протягом 2020 року з бюджету міста фінансувались видатки на обслуговування прямого боргу Кам'янської міської ради та здійснювались витрати на його погашення. Обслуговування та погашення боргових зобов'язань міської ради проводилось відповідно до укладених угод, питома вага видатків на оплату відсотків за запозиченнями, здійсненими до бюджету розвитку, була низькою.

3.5. Бюджет громади на 2021 рік

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік було затверджено 18.12.2020 р. Бюджет було розроблено відповідно до положень Бюджетного та Податкового кодексів України з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 р. №671 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки», проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (підготовленого до другого читання), інших нормативно-законодавчих актів з питань оподаткування та бюджетної політики, нормативних актів, рішень Кам'янської міської ради та її виконавчого комітету, основних показників економічного і соціального розвитку міста Кам'янське на 2021 рік.

Доходну частину бюджету Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено у обсязі 2 289,9 млн. грн. (на 6,4% більше за обсяг доходів бюджету міста Кам'янське у 2020 році), видаткову – в обсязі 2 249,1 млн. грн. (на 4,1% менше). Зростання обсягу доходної частини планується досягти за рахунок збільшення обсягу податкових та неподаткових надходжень. Протягом поточного року до показників бюджету громади вносились зміни. Дані щодо планових показників бюджету громади на 2021 рік (без урахування змін) наведено в таблиці (Таблиця 3.8).

Таблиця 3.8. Основні показники бюджету Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік, тис. грн.

Доходи	2020 (бюджет міста Кам'янське факт)	2021 (бюджет Кам'янської міської територіальної громади план)	Темпи росту, %
Податкові надходження, у т. ч.:	1 559 277,2	1 781 351,3	114,2
• податок та збір на доходи фізичних осіб	830 464,6	914 000,0	110,1
• акцизний податок	80 178,0	47 000,0	58,6
• податок та орендна плата за землю	495 631,1	640 700,0	129,3
• єдиний податок	124 160,9	146 420,0	117,9
Неподаткові надходження, у т. ч.:	61 505,6	79 053,5	128,5
• власні надходження бюджетних установ	41 633,0	60 691,6	145,8
Доходи від операцій з капіталом	16 582,5	6 706,8	40,4
Цільові фонди	0,0	0,0	-
Всього доходів без урахування трансфертів	1 637 365,3	1 867 111,6	114,0
Трансферти	514 054,1	422 831,1	82,3
Всього доходів	2 151 419,5	2 289 942,7	106,4
Всього видатків	2 345 514,1	2 249 075,8	95,9
Кредитування	0,0	0,0	-
Дефіцит/профіцит	-194 094,6	40 866,9	-

Джерело: Кам'янська міська рада

Основними джерелами доходної частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади у 2021 році будуть податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження бюджету громади було затверджено в обсязі на 14,2% більше від фактичних показників бюджету м. Кам'янського у 2020 році. Приріст планується забезпечити передусім за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб (на 10,1% до фактичного показника надходжень податку в 2020 році), земельних платежів (на 29,3%) та єдиного податку (на 17,9%). Слід зазначити, що очікуване суттєве зростання надходжень земельних платежів зумовлено впровадженням з 01.01.2021 р. оновленої нормативної грошової оцінки земель громади, а також збільшенням ставки земельного податку з одного до трьох відсотків нормативної грошової оцінки землі за користування земельними ділянками транспорту для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту. У свою чергу очікується зменшення надходжень акцизного податку (на 41,4% до фактичного показника у 2020 році), оскільки у 2021 році до бюджету громади надходять лише кошти акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, а 100% надходжень акцизного податку з пального і транспортних засобів, ввізного мита на нафтопродукти та транспортні засоби, спрямовуватимуться до спеціального фонду державного бюджету (на розвиток дорожнього господарства).

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 202,5 млн. грн. Спеціальний фонд бюджету громади затверджено з дефіцитом у сумі 161,6 млн. грн., джерелом покриття якого є надходження коштів, що передаються із загального фонду у сумі 202,5 млн. грн. та коштів від місцевого зовнішнього запозичення від НЕФКО у сумі 1,18 млн. грн. Також

за рахунок спеціального фонду бюджету Кам'янської міської територіальної громади заплановано часткове (відповідно до графіку) повернення кредиту НЕФКО у сумі 4,96 млн. грн. та повернення кредиту АТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ» в сумі 37,09 млн. грн.

Слід зазначити, що на рівень виконання плану як за доходами, так і видатками у поточному році значною мірою впливатиме динаміка відновлення економіки України та глобальної економіки, що у свою чергу буде залежати від успішності заходів із запобігання поширенню коронавірусного захворювання COVID-19.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік було затверджено 18.12.2020 р. Доходну частину бюджету Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено в обсязі 2 289,9 млн. грн. (на 6,4% більше за обсяг доходів бюджету міста Кам'янське у 2020 році), видаткову – в обсязі 2 249,1 млн. грн. (на 4,1% менше).

Основними джерелами доходної частини бюджету Кам'янської міської територіальної громади у 2021 році будуть податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки, а також трансферти. Податкові надходження бюджету громади було затверджено в обсязі на 14,2% більше від фактичних показників бюджету м. Кам'янського у 2020 році. Приріст планується забезпечити передусім за рахунок збільшення надходжень податку на доходи фізичних осіб, земельних платежів та єдиного податку. На рівень виконання плану як за доходами, так і видатками у поточному році значною мірою впливатимуть темпи відновлення економіки України та глобальної економіки після кризи, спричиненої пандемією COVID-19.

Бюджет Кам'янської міської територіальної громади на 2021 рік затверджено з профіцитом загального фонду обсягом 202,5 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку). Спеціальний фонд бюджету громади затверджено з дефіцитом у сумі 161,6 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду (202,5 млн. грн.) та запозичення (1,18 млн. грн.). Також за рахунок спеціального фонду бюджету Кам'янської міської територіальної громади заплановано часткове (відповідно до графіку) погашення запозичень на загальну суму 42,05 млн. грн.

4. Боргові зобов'язання громади

4.1. Боргова історія

Протягом 2015-2019 рр. кошти місцевих запозичень до бюджету міста не надходили. У 2020 році до бюджету міста надійшли кошти за угодою, укладеною з Північною екологічною фінансовою корпорацією (НЕФКО), крім того було здійснено часткове погашення боргу за вказаною угодою відповідно до графіку. Також у 2020 році Кам'янська міська рада здійснила внутрішнє запозичення до бюджету розвитку у формі укладання кредитного договору з ПАТ «Державний ощадний банк України». Станом на 01.01.2021 р. обсяг прямого боргу міста Кам'янське (без урахування позик, залучених із єдиного казначейського рахунку) становив 178,5 млн. грн. Кам'янською міською радою місцеві гарантії не надавались. Пряме та консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету міста перебувало на низькому рівні.

4.2. Консолідований борг

Прямі боргові зобов'язання

Протягом 2020 року короткострокових позичок з єдиного казначейського рахунку до бюджету міста не залучалось. Разом з тим, залишок непогашених середньострокових позик станом на 01.01.2021 р. становив 52 639,3 тис. грн. та включав непогашений залишок за середньостроковими позиками, залученими у попередніх бюджетних періодах з єдиного казначейського рахунку в зв'язку з невиконанням плану за доходами загального фонду, що враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів. Відповідно до Бюджетного кодексу України (п.21 прикінцевих та перехідних положень) погашення заборгованості за середньостроковими позиками перед державним бюджетом, яка знаходиться на обліку в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, не здійснюється до законодавчого врегулювання цього питання.

У 2017 році було прийнято рішення міської ради про здійснення зовнішнього запозичення до бюджету міста та 28.12.2017 р. укладено кредитну угоду з Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО) на суму 11 800 тис. грн. з метою фінансування проекту «Підвищення енергоефективності в місті Кам'янське». Граничний строк дії договору – 5 років, відсоткова ставка за користування кредитними коштами – 3% річних. Станом на 01.01.2021 р. до бюджету міста надійшло 10 620 тис. грн. кредитних коштів від НЕФКО. Також у 2020 році було здійснено платежі за місцевим боргом відповідно до графіку платежів, у загальному обсязі 2 054,6 тис. грн., у тому числі: погашення кредиту – 1 947 тис. грн., сплата відсотків по кредиту – 107,6 тис. грн. Залишок боргу за зовнішнім запозиченням станом на 01.01.2021 р. становив 8 673 тис. грн.

У 2020 році було прийнято рішення міської ради про здійснення внутрішнього запозичення до бюджету міста на суму 170 млн. грн. у формі укладання кредитного договору з ПАТ «Державний ощадний банк України». Метою запозичення є залучення коштів для фінансування видатків розвитку міського бюджету міста Кам'янське на

будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери.

Місцеве запозичення було здійснено на таких умовах:

- розмір (основна сума) та валюта запозичення – 170 млн. грн.;
- форма надання кредиту – моновалютна невідновлювальна кредитна лінія;
- строк кредитування – 60 місяців від дати укладання кредитного договору;
- надходження кредитних коштів до міського бюджету до 31.12.2020 р.;
- процентна ставка за користування кредитними коштами – 16,5% річних (із можливістю перегляду кожні 6 місяців у разі зміни облікової ставки Національного банку України).

Погашення кредиту та сплата відсотків за користування залученими коштами має здійснюватися щомісячно у строки та згідно з умовами, встановленими договором. Станом на 01.01.2021 р. до міського бюджету залучено 169 837,7 тис. грн. кредитних коштів внутрішнього запозичення, здійснено платежі по погашенню відсотків на суму 7 995,7 тис. грн., погашення основної суми боргу не здійснювалось. Залишок боргу за внутрішнім запозиченням 2020 року станом на 01.01.2021 р. становив 169 837,7 тис. грн.

Відповідно, місцевий борг бюджету міста Кам'янське станом на 01.01.2020 р. становив 178 510,7 тис. грн. Пряме боргове навантаження перебувало на низькому рівні та становило 10,9% фактично виконаного у 2020 році обсягу доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів.

Умовні зобов'язання (гарантії)

За інформацією міської ради протягом 2015-2020 рр. місцеві гарантії не надавались, гарантований борг станом на 01.01.2021 р. був відсутній.

Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість

Станом на 01.01.2021 р. бюджет міста Кам'янське мав прострочену кредиторську заборгованість обсягом 7 936,8 тис. грн. за загальним фондом, за спеціальним фондом прострочена заборгованість відсутня.

Перспективи залучення коштів у майбутньому

Зважаючи на рівень зносу житлового фонду та основних засобів комунальних підприємств міста, потреба в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства, є значною.

У 2021 році Кам'янська міська рада має наміри здійснити внутрішнє запозичення до бюджету громади на суму 335 млн. грн. у формі укладання кредитного договору з ПАТ «Державний ощадний банк України». Метою запозичення є залучення коштів для фінансування видатків розвитку бюджету громади на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурної сфери, придбання медичного обладнання та міських автобусів.

Місьцеве запозичення планується здійснити на таких умовах:

- розмір (основна сума) та валюта запозичення – 335 млн. грн.;
- строк кредитування – 5 років;
- процентна ставка за користування кредитними коштами – облікова ставка НБУ+ 6% річних, але не більше 19% річних.

У разі залучення коштів внутрішнього запозичення у поточному році в повному обсязі, пряме боргове навантаження бюджету міста (співвідношення обсягу запозичень, залучених до бюджету розвитку з урахуванням погашення, до запланованого на 2021 рік обсягу доходів бюджету без урахування трансфертів) становитиме 25,3%, що відповідає помірному рівню.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Кам'янського підтверджено на рівні **uaA-**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники міста Кам'янське у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2016	2017	2018	2019	2020
Податкові надходження	821 759,3	1 099 003,8	1 231 514,3	1 504 469,2	1 559 277,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	72 289,4	76 075,9	158 590,1	134 973,7	61 505,6
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	885 363,7	1 254 932,2	1 278 753,7	1 174 256,6	424 654,8
Операційні надходження всього	1 779 412,3	2 430 011,9	2 668 858,1	2 813 699,5	2 045 437,6
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	1 060 970,1	1 319 413,1	1 548 348,1	1 732 353,2	1 591 173,3
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	559 959,6	859 487,2	875 999,3	640 224,4	315 131,9
Операційні видатки всього	1 620 929,7	2 178 900,3	2 424 347,4	2 372 577,6	1 906 305,2
Операційний баланс	158 482,6	251 111,6	244 510,7	441 121,9	139 132,4
Фінансовий дохід	4 950,0	3,9	5,1	7,0	0,0
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	8 103,3
Фінансовий баланс	4 950,0	3,9	5,1	7,0	-8 103,3
Поточний баланс	163 432,6	251 115,5	244 515,7	441 128,9	131 029,1
Капітальні надходження	2 239,0	130,5	55,0	6 398,4	16 582,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	12 070,3	0,0	0,0	89 399,3
Капітальні надходження всього	2 239,0	12 200,8	55,0	6 398,4	105 981,9
Придбання основного капіталу	94 048,4	98 827,9	146 079,6	283 743,7	259 916,5
Капітальні трансферти	103 806,2	165 353,1	84 495,3	179 887,8	171 189,2
Капітальні видатки всього	197 854,5	264 181,1	230 574,9	463 631,5	431 105,6
Капітальний баланс	-195 615,5	-251 980,3	-230 520,0	-457 233,1	-325 123,8
Баланс після капітальних видатків	-32 182,9	-864,7	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6
Кредитування (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	-32 182,9	-864,7	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6
Фінансування	32 182,9	864,7	-13 995,8	16 104,2	194 094,6
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2016	2017	2018	2019	2020
Профіцит/дефіцит	-32 182,9	-864,7	13 995,8	-16 104,2	-194 094,6
Фінансування	32 182,9	864,7	-13 995,8	16 104,2	194 094,6
Зміни залишків	31 890,4	1 170,8	-11 714,8	16 523,1	15 587,8
залишок на початок року	71 273,5	39 383,1	38 212,3	49 927,1	33 403,9
залишок на кінець року	39 383,1	38 212,3	49 927,1	33 403,9	17 816,1
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	273 684,0	35 293,8	0,0	0,0
Погашення	0,0	-273 684,0	-35 293,8	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	130 900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	-130 900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0	0,0	178 510,7
Запозичення	0,0	0,0	0,0	0,0	180 457,7
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 947,0
Інші розрахунки	292,5	-306,1	-2 281,0	-419,0	-3,9
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Кам'янської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Додаток до рейтингового звіту № 3

Основні показники виконання доходної частини загального фонду бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

Показник	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (план)	2020 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податок на доходи фізичних осіб	471 443,9	606 999,7	776 156,1	860 000,0	830 464,6	96,6	107,0
Плата за надання адміністративних послуг	6 637,8	7 971,3	7 742,7	5 838,1	5 961,8	102,1	77,0
Державне мито	547,8	784,7	1 419,2	1 171,8	1 194,5	101,9	84,2
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	3 158,3	252,3	466,8	128,0	128,2	100,2	27,5
Рентна плата	168,3	297,1	0,1	1,2	2,1	179,9	1 931,0
Акцизний податок	59 125,9	64 612,5	68 909,8	79 217,9	80 178,0	101,2	116,4
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	7 903,6	12 879,1	17 433,7	19 165,0	19 517,7	101,8	112,0
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб	478 960,3	445 372,6	522 714,6	597 112,0	495 631,1	83,0	94,8
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	522,3	594,0	860,6	375,0	397,7	106,1	46,2
Єдиний податок	69 936,3	90 436,3	108 966,5	128 150,0	124 160,9	96,9	113,9
Місцеві податки й збори, крім єдиного податку та податків на нерухоме майно	30,7	45,5	160,1	96,4	109,9	114,0	68,6
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	2 787,7	4 310,5	3 881,8	3 850,0	4 434,8	115,2	114,2
Інші надходження загального фонду	4 879,5	4 117,5	9 888,6	5 236,7	5 362,9	102,4	54,2
Разом доходів	1 106 102,3	1 238 673,0	1 518 600,7	1 700 342,0	1 567 544,3	92,2	103,2
Трансферти з державного бюджету	1 219 641,6	488 790,2	537 698,9	400 498,7	400 498,7	100,0	74,5
Трансферти з місцевих бюджетів	9 162,7	774 293,0	538 558,0	91 291,4	90 753,2	99,4	16,9
Усього загальний фонд	2 334 906,6	2 501 756,1	2 594 857,7	2 192 132,1	2 058 796,2	93,9	79,3

Джерело: Кам'янська міська рада

Додаток до рейтингового звіту № 4

Основні показники виконання доходної частини спеціального фонду бюджету м. Кам'янське, тис. грн.

Показник	2017 (виконано)	2018 (виконано)	2019 (виконано)	2020 (план)	2020 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податки на власність	-80,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	0,0	-4,1	0,0	0,0	0,0	-	-
Екологічний податок	5 598,1	10 029,4	8 800,9	9 150,0	8 686,9	94,9	98,7
Інші неподаткові надходження	96,4	137,3	42,2	50,0	72,1	144,2	170,7
Доходи бюджету розвитку, у тому числі:	1 434,3	13 533,0	9 595,3	18 422,4	19 427,3	105,5	202,5
- надходження коштів від приватизації майна	0,7	0,5	951,5	9 855,9	9 856,0	100,0	1 035,9
- надходження коштів від продажу землі	111,1	32,1	5 435,0	5 715,3	6 720,1	117,6	123,6
- кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, отримані відповідно до Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності"	1 322,6	13 500,4	3 208,8	2 851,2	2 851,2	100,0	88,9
Концесійні платежі щодо об'єктів комунальної власності (які мають цільове спрямування згідно із законом)	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	-	-
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,1	-	-
Власні надходження бюджетних установ	59 826,8	67 795,9	68 809,2	48 040,4	41 633,0	86,7	60,5
Цільові фонди	0,0	60 000,0	40 000,0	0,0	0,0	-	0,0
Разом доходів	66 875,0	151 491,4	127 247,6	75 662,8	69 821,1	92,3	54,9
Трансферти з державного бюджету	37 569,6	0,0	0,0	23 000,0	22 802,2	99,1	-
Трансферти з місцевих бюджетів	628,6	15 670,6	97 999,6	0,0	0,0	-	0,0
Усього спеціальний фонд	105 073,2	167 162,0	225 247,2	98 662,8	92 623,3	93,9	41,1

Джерело: Кам'янська міська рада